

11

Αποκάλυψη 11:1 Και μου δόθηκε ένα καλάμι όμοιο με ράβδο· και ο άγγελος στεκόταν, λέγοντας: Σήκω, και μέτρησε τον ναό του Θεού, και το θυσιαστήριο, και αυτούς που προσκυνούν μέσα σ' αυτόν.

2 Την αυλή, όμως, που είναι απέξω από τον ναό, άφησέ την έξω, και μην τη μετρήσεις, επειδή δόθηκε στα έθνη· και θα πατήσουν την άγια πόλη για 42 μήνες.

3 Και θα δώσω στους δυο μάρτυρες μου να προφητεύσουν για 1.260 ημέρες, ντυμένοι με σάκους.

4 Αυτά είναι τα δυο ελιόδεντρα, και οι δυο λυχνίες, που στέκονται μπροστά στον Θεό της γης.

5 Κι αν κάποιος θέλει να τους βλάψει, βγαίνει από το στόμα τους φωτιά και κατατρώει τους εχθρούς τους· κι αν κάποιος θέλει να τους βλάψει, έτσι πρέπει κι αυτός να θανατωθεί.

6 αυτοί έχουν εξουσία να κλείσουν τον ουρανό, για να μη βρέχει βροχή κατά τις ημέρες της προφητείας τους· και έχουν εξουσία επάνω στα νερά, να τα μετατρέπουν σε αίμα, και να χτυπήσουν τη γη με κάθε πληγή, όσες φορές αν το θελήσουν.

7 Και όταν τελειώσουν τη μαρτυρία τους, το θηρίο, αυτό που ανεβαίνει από την άβυσσο, θα κάνει μαζί τους πόλεμο, και θα τους νικήσει, και θα τους θανατώσει.

8 Και τα πτώματά τους θα βρίσκονται επάνω στη πλατεία της μεγάλης πόλης, που πνευματικά αποκαλείται Σόδομα και Αίγυπτος, όπου και ο Κύριος μας σταυρώθηκε.

9 Και οι άνθρωποι από τους λαούς και τις φυλές και τις γλώσσες και τα έθνη θα βλέπουν τα πτώματά τους για τρεις ημέρες και μισή, και δεν θα αφήσουν τα πτώματά τους να μπουν σε μνήματα.

10 Κι εκείνοι που κατοικούν στη γη θα χαρούν γι' αυτούς, και θα ευφρανθούν· και θα στείλουν δώρα ο ένας προς τον άλλον, επειδή αυτοί οι δυο προφήτες βασάνισαν εκείνους που κατοικούν επάνω στη γη.

11 Και ύστερα από τις τρεις ημέρες και μισή, μπήκε μέσα σ' αυτούς πνεύμα ζωής από τον Θεό· και στάθηκαν επάνω στα πόδια τους, και μεγάλος φόβος έπεσε επάνω σ' εκείνους που τους κοίταζαν.

12 Και άκουσαν μια δυνατή φωνή από τον ουρανό που τους έλεγε: Ανεβείτε εδώ. Και ανέβηκαν στον ουρανό μέσα στο σύννεφο· και τους είδαν οι εχθροί τους.

13 Και κατά την ώρα εκείνη έγινε μεγάλος σεισμός, και το ένα δέκατο της πόλης έπεσε, και θανατώθηκαν στον σεισμό 7.000 ονόματα ανθρώπων· και οι υπόλοιποι έγιναν έντρομοι, και έδωσαν δόξα στον Θεό του ουρανού.

14 Το δεύτερο Αλίμονο πέρασε· να, το τρίτο Αλίμονο έρχεται γρήγορα.

15 Και σάλπισε ο έβδομος άγγελος, και έγιναν δυνατές φωνές μέσα στον ουρανό, που έλεγαν: Οι βασιλείες του κόσμου έγιναν του Κυρίου μας, και του Χριστού του, και θα βασιλεύσει στους αιώνες των αιώνων.

16 Και οι 24 πρεσβύτεροι, που κάθονται μπροστά στον Θεό επάνω στους θρόνους τους, έπεσαν με το πρόσωπό τους μπρούμυτα και προσκύνησαν τον Θεό,

17 λέγοντας: Σε ευχαριστούμε, Κύριε Θεέ, Παντοκράτορα, ο Ων και ο Ην και ο Ερχόμενος· επειδή, πήρες τη μεγάλη σου δύναμη, και βασίλευσες·

18 Και τα έθνη οργίστηκαν, και ήρθε η οργή σου, και ο καιρός των νεκρών, για να κριθούν, και να δώσεις τον μισθό στους δούλους σου, τους προφήτες και στους αγίους, και σ' εκείνους που φοβούνται το όνομά σου, τους μικρούς και τους μεγάλους, και να φθείρεις αυτούς που φθείρουν τη γη.

19 Κι ανοίχθηκε ο ναός του Θεού μέσα στον ουρανό, και φάνηκε η κιβωτός της διαθήκης του μέσα στον ναό του· και έγιναν αστραπές και φωνές και βροντές και σεισμός και μεγάλο χαλάζι.

11:1,2 ΤΟ ΜΕΤΡΗΜΑ ΤΟΥ ΝΑΟΥ

“Και μου δόθηκε ένα καλάμι όμοιο με ράβδο· και ο άγγελος στεκόταν, λέγοντας: Σήκω, και μέτρησε τον ναό του Θεού, και το θυσιαστήριο, κι αυτούς που προσκυνούν μέσα σ’ αυτόν.”
Αποκάλυψη 11:1,2. Ποιον ναό έπρεπε να μετρήσει ο Ιωάννης και τι σημασία έχει η μέτρησή του; Όπως συμβαίνει συνήθως, στο βιβλίο της Αποκάλυψης δεν μπορούμε να κατανοήσουμε τη σημασία μιας περικοπής χωρίς πρώτα να ανατρέξουμε σε αντίστοιχες περικοπές της Παλαιάς Διαθήκης.

Η αντίστοιχη περικοπή στην Παλαιά Διαθήκη βρίσκεται στον Ιεζεκιήλ κεφάλαια 40-48, όπου επίσης αναφέρεται ένας άνθρωπος με “ένα καλαμένιο μέτρο” (Ιεζεκιήλ 40:3) να μετράει ένα ναό και τον περιβάλλοντα χώρο. Ο προφήτης ακούει τα λόγια: “ανάγγειλε όλα όσα βλέπεις στον οίκο Ισραήλ” (εδ. 4). Στη συνέχεια ακολουθεί μια πολύ λεπτομερής περιγραφή, με όλες τις διαστάσεις ενός ναού που δεν οικοδομήθηκε ποτέ.

Τα εδάφια με τη μεγαλύτερη σημασία βρίσκονται στον Ιεζεκιήλ κεφάλαιο 43: “Και μου είπε: Για ανθρώπου, τον τόπο του θρόνου μου, και τον τόπο του πέλματος των ποδιών μου, όπου θα κατοικώ μέσα στον οίκο Ισραήλ στον αιώνα, και το άγιο μου όνομα, ο οίκος Ισραήλ δεν θα βεβηλώσει πλέον... γιε ανθρώπου, δείξε αυτόν τον οίκο, στον οίκο Ισραήλ, για να ντραπούν για τις ανομίες τους” (Ιεζεκιήλ 43:7,10). Ο Θεός ήθελε να “κατοικεί μέσα στον οίκο Ισραήλ στον αιώνα” και για να συμβεί αυτό, πρέπει ο λαός “να ντραπούν για τις ανομίες τους” και “το άγιο Μου όνομα... δεν θα βεβηλώσει πλέον”. Το μέτρημα του ναού δεν γινόταν μόνο για να δοθούν οι διαστάσεις ενός οικήματος. Με κάποιο τρόπο, αυτή η μέτρηση θα τους βοηθούσε να γίνουν ο λαός που έπρεπε να είναι, ώστε ο Θεός να κατοικεί ανάμεσά τους.

Αυτό το μήνυμα δόθηκε στο λαό Ισραήλ την περίοδο της αιχμαλωσίας τους στη Βαβυλώνα, που ήταν το αποτέλεσμα της κρίσης του Θεού εξαιτίας των αμαρτιών τους.¹ Όντας σε ένα ειδωλολατρικό περιβάλλον, οι Ισραηλίτες συνέχισαν να πράττουν “πορνείες” και “βδελύγματα” (εδ. 7,8). Μέσω του προφήτη όμως, τους δόθηκε ο κανόνας της τελειότητας και το κάλεσμα για μετάνοια - “και αν ντραπούν για όλα όσα έπραξαν, δείξ’ τους τη μορφή του οίκου, και τη διάταξή του... και ολόκληρο τον νόμο του· και περιγράψέ τον μπροστά τους, για να φυλάξουν ολόκληρη τη μορφή του, και όλες τις διατάξεις του, και να τις εκτελούν” (Ιεζεκιήλ 43:11).

Ο ναός ήταν το οίκημα στο οποίο εκτελούνταν οι τελετουργίες των θυσιών, μια “εικόνα” του ουρανού. Τον καιρό που δόθηκε το όραμα στον Ιεζεκιήλ ο επίγειος ναός στην Ιερουσαλήμ είχε καταστραφεί από τους Βαβυλώνιους. Επιπλέον, οι διαστάσεις δεν ταίριαζαν με αυτές του ναού που ανοικοδομήθηκε από τους Ισραηλίτες. Ο Ιεζεκιήλ μέτρησε τον ουράνιο ναό, το πρότυπο για κάθε επίγειο ναό,² μια συμβολική εικόνα του σχεδίου σωτηρίας του Θεού.³

Από το 70 μ.Χ. και την καταστροφή του ναού από τους Ρωμαίους μέχρι την εποχή που ο Ιωάννης έγραψε το βιβλίο της Αποκάλυψης δεν υπήρχε ναός στη γη. Ο Παύλος και ο Πέτρος ήταν σαφείς ότι η Εκκλησία, “το σώμα του Χριστού” (Α΄ Κορινθίους 12:27), είναι ο ναός στην Καινή Διαθήκη.⁴ Όπως όμως ο Ιεζεκιήλ δεν μέτρησε τον επίγειο ναό, αλλά τον ουράνιο, έτσι και ο Ιωάννης δεν μέτρησε την ατελή επίγεια Εκκλησία, αλλά το τέλειο ουράνιο σώμα, τον ίδιο τον Χριστό. Το μέτρημα του ναού είναι ‘η αποκάλυψη του Ιησού Χριστού’.

Για να κατανοήσουμε τη σημασία αυτής της περικοπής πρέπει να έχουμε υπόψη μας το ευρύτερο πλαίσιο. Το ενδέκατο κεφάλαιο αποτελεί συνέχεια του δέκατου, το οποίο ξεκινά με την αναφορά στις επτά βροντές, ένα προφητικό μήνυμα που θα παραμείνει σφραγισμένο μέχρι τις έσχατες ημέρες. Στις έσχατες ημέρες θα αποσφραγιστεί, οι αγγελιοφόροι του Θεού θα το

¹ “Και το πνεύμα με ανέλαβε... με έφερε... στη γη των Χαλδαίων, στους αιχμαλώτους... Και μίλησα στους αιχμαλώτους όλα τα πράγματα, όσα ο Κύριος είχε δείξει σε μένα” (Ιεζεκιήλ 11:24,25).

² Βλ. Εβραίους 8:1-5, 9:11, 24.

³ Βλ. Εβραίους 9:1-28.

⁴ Βλ. Β΄ Κορινθίους 6:16, Εφεσίους 2:21, Α΄ Πέτρου 2:4,5.

κατανοήσουν και θα το μεταδώσουν στον κόσμο. Στην ενότητα 10:7 *Το μυστήριο του Θεού*, είδαμε ότι το τελευταίο μήνυμα θα δοθεί στους 'Εθνικούς', στους ανθρώπους που έχουν πλανηθεί σε μεγάλο βαθμό από διαστρεβλωμένες απόψεις σχετικά με τον Θεό. Ως αποτέλεσμα ένα 'μεγάλο μυστήριο θα πραγματοποιηθεί': 'Εθνικοί' που δεν είχαν γνωρίσει τον Θεό και ήταν υπόδουλοι στην αμαρτία, μέσω της χάρης του Θεού θα γίνουν ο άγιος λαός Του και η μεταμόρφωσή τους θα είναι μια μαρτυρία σε ολόκληρο το σύμπαν.

Όπως είδαμε στην ενότητα 10:8-10 *Η βρώση του μικρού βιβλίου*, δόθηκε στον Ιωάννη να φάει ένα μικρό βιβλίο. Συγκρίνοντας την περικοπή με τα κεφάλαια 2 και 3 του Ιεζεκιήλ και το δωδέκατο κεφάλαιο του Δανιήλ, βλέπουμε ότι οι αγγελιοφόροι του Θεού στις έσχατες ημέρες θα κατανοήσουν τις προφητείες που ξεσκεπάζουν την απάτη της Βαβυλώνας και αποκαλύπτουν τι θα συμβεί στους έσχατους καιρούς. Αυτή η κατανόηση είναι 'γλυκιά σαν μέλι' αλλά όταν οι αγγελιοφόροι και το μήνυμα τους θα απορριφθεί, 'η κοιλιά τους πικραίνεται'. Ζητείται ωστόσο από τον Ιωάννη 'πάλι να προφητεύσει' (Αποκάλυψη 10:11). Οι αγγελιοφόροι του Θεού πρέπει να συνεχίσουν να μεταδίδουν το μήνυμα του Θεού στους 'αιχμαλώτους στη Βαβυλώνα'.

Στο ίδιο θέμα συνεχίζει να αναφέρεται και το ενδέκατο κεφάλαιο. Ο άγγελος λέει στον Ιωάννη: **"Μέτρησε τον ναό του Θεού, και το θυσιαστήριο, κι αυτούς που προσκυνούν μέσα σ' αυτόν"**. Το μέτρημα του ναού του Θεού φαίνεται να αναφέρεται σε μια αποκάλυψη του χαρακτήρα Του. Στην Αποκάλυψη κεφάλαιο 21, όπου "η καινούργια Ιερουσαλήμ" μετριέται κατά τον ίδιο τρόπο με ένα καλάμι (εδ. 15), ο Ιωάννης λέει: "Και ναό δεν είδα μέσα σ' αυτή· επειδή, ναός της είναι ο Κύριος ο Θεός, ο Παντοκράτορας, και το Αρνίο" (Αποκάλυψη 21:22). Ο ψαλμωδός γράφει: "Κυκλώστε τη Σιών (τον λόφο που τοποθέτησαν το ναό)⁵ και περιτριγυρίστε την· αριθμήστε τους πύργους της. Βάλτε την προσοχή σας στα περιτειχίσματά της· περιεργαστείτε τα παλάτια της· για να το διηγείστε σε μεταγενέστερη γενεά· επειδή... είναι ο Θεός" (Ψαλμοί 48:12). Στον επίγειο ναό, όλα τα αντικείμενα απεικόνιζαν κάποιο χαρακτηριστικό του Θεού. Η επτάφωτη λυχνία συμβόλιζε την πληρότητα του Αγίου Πνεύματος, το τραπέζι για τους άρτους της πρόθεσης συμβόλιζε τον Ιησού Χριστό, τον άρτο της ζωής, το θυσιαστήριο του θυμιάματος συμβόλιζε την αγάπη του Θεού και τη μεσιτεία του Χριστού υπέρ των αμαρτωλών, η Κιβωτός της Διαθήκης, καλυμμένη από το ιλαστήριο, συμβόλιζε τη δικαιοσύνη, το έλεος και τη δόξα του Θεού. Δυστυχώς, κάθε πλευρά του χαρακτήρα του Θεού έχει πλήρως διαστρεβλωθεί από το θρησκευτικό σύστημα της Βαβυλώνας, που ισχυρίζεται ότι αντιπροσωπεύει τον Χριστό.

Η μεγάλη ανάγκη των ανθρώπων είναι να γνωρίσουν τον πραγματικό χαρακτήρα του Θεού. "Δες, ο Θεός είναι μεγάλος, και ακατανόητος σε μας" (Ιώβ 36:26).⁶ Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για εκείνους που ανήκουν στον Χριστό, έχουν όμως παγιδευτεί στη σύγχυση της Βαβυλώνας. Εκατομμύρια άνθρωποι πιστεύουν ότι ο Θεός θα βασανίζει τους ανθρώπους αιώνια επειδή δεν πίστεψαν σε Εκείνον ή ότι επιλέγει τυχαία εκείνους που θα σωθούν και εκείνους που θα χαθούν. Πολλοί πιστεύουν ότι ο Θεός έχει δώσει ένα νόμο που είναι αδύνατο να τηρηθεί, αλλά εντούτοις καταδικάζει όσους δεν τον τηρούν. Πολλά δόγματα κηρύσσουν ότι όσοι δεν άκουσαν το χριστιανικό μήνυμα θα χαθούν. Αυτές είναι μόνο ελάχιστες από τις παρανοήσεις που αφορούν στον Θεό. Το μέτρημα του ναού θα αποκαλύψει την αγάπη, το έλεος και τη δικαιοσύνη του Θεού και θα αποσαφηνίσει όλες τις αντιφάσεις και παρανοήσεις.

⁵ Ο Δαβίδ επαναφέρει την Κιβωτό της Διαθήκης στη Σιών και ο λόφος γίνεται άγιος (Β' Σαμουήλ 6:1-12). Αργότερα, ο Σολομώντας μετέφερε την Κιβωτό στο ναό που βρισκόταν στο όρος Μοριά. Τα όρια της "Σιών" θεωρείται ότι εκτείνονται μέχρι το ναό (Ησαΐας 8:18, 18:7, 24:23, Ιωήλ 3:17, Μιχαίας 4:7).

⁶ Η Εβραϊκή λέξη που μεταφράζεται ως 'γνωρίζω' είναι *gada*, η ίδια λέξη που χρησιμοποιείται και στη Γένεση 4:1 "Και ο Αδάμ γνώρισε τη γυναίκα του την Εύα, κι εκείνη συνέλαβε" και αναφέρεται στην πιο οικεία σχέση που μπορεί να υπάρξει.

ΤΟ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟ, ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΟΥΝ

Ο Ιωάννης έπρεπε επίσης να μετρήσει **“το θυσιαστήριο”**. Υπήρχαν δυο θυσιαστήρια στο αγιαστήριο: το χάλκινο θυσιαστήριο για τις θυσίες και το χρυσό θυσιαστήριο του θυμιάματος. Αφορούν και τα δυο στη διακονία του Χριστού, το πρώτο στη θυσία Του και το δεύτερο στην αδιάλειπτη μεσιτεία Του.⁷ Τα δύο αυτά χαρακτηριστικά της διακονίας του Χριστού έχουν διαστρεβλωθεί σε υπερβολικό βαθμό, από τη Βαβυλωνιακή ‘χριστιανική’ εκκλησία.

Το χάλκινο θυσιαστήριο συμβόλιζε τη θυσία του Χριστού στο σταυρό. Πολλοί θεωρούν ότι ο θάνατος του Χριστού ήταν ένα σωματικό βασανιστήριο που υπέμεινε επειδή βρέθηκε στα χέρια των αμαρτωλών⁸ ή μία τιμωρία που υπέμεινε ο Χριστός στη θέση μας εξαιτίας της αμαρτίας του Αδάμ που ο Θεός καταλόγισε αυθαίρετα σε μας ή μία θυσία που πρόσφερε ο στοργικός Χριστός, για να κατευνάσει την οργή ενός “θυμωμένου και θιγμένου Πατέρα”. Ο Χριστός ωστόσο δεν πέθανε από βασανισμό· πέθανε από τη βαθιά θλίψη του αποχωρισμού Του από τον Πατέρα, που ήταν η φυσική συνέπεια της αμαρτίας της ανθρωπότητας, που ο ίδιος έλαβε παίρνοντας τη θέση μας. Ο Χριστός δεν προσπάθησε να κατευνάσει έναν οργισμένο Θεό, η Θεότητα μαζί άπλωσε τα χέρια προς τον αμαρτωλό, για να τον συμφιλιώσει με τον Θεό και να τον απελευθερώσει από την ένοχη και τον αποχωρισμό που τον καταστρέφει. “Ο Θεός ήταν που συμφιλιώνει τον κόσμο με τον εαυτό του, στο πρόσωπο του Χριστού” (Β΄ Κορινθίους 5:19), “Επειδή, με τέτοιο τρόπο αγάπησε ο Θεός τον κόσμο, ώστε έδωσε τον Υιό του τον μονογενή” (Ιωάννην 3:16).

Εκτός από το χάλκινο θυσιαστήριο, το αγιαστήριο είχε και το χρυσό θυσιαστήριο, που απεικόνιζε την αδιάλειπτη μεσιτεία του Χριστού υπέρ των αμαρτωλών.⁹ Ο Χριστός δεν ολοκλήρωσε το έργο της σωτηρίας των ανθρώπων στο σταυρό και μετά επέστρεψε στον ουρανό, μένοντας αδρανής, περιμένοντας τον Πατέρα να αναγγείλει ότι έφτασε η ώρα της Δευτέρας Παρουσίας. Η κραυγή Του στο σταυρό, “Τετέλεσται!” αναφέρεται στην τέλεια θυσία Του, με την οποία κατέστη δυνατή η σωτηρία, δεν δήλωνε όμως το τέλος του έργου Του για τη σωτηρία μας. Όσο θεμελιώδης και αν ήταν η θυσία και η ανάστασή Του, άλλο τόσο θεμελιώδες είναι το έργο μεσιτείας του Χριστού στο ουράνιο αγιαστήριο, “Έχοντας, λοιπόν, έναν μεγάλο αρχιερέα, που έχει περάσει μέσα από τους ουρανούς, τον Ιησού, τον Υιό του Θεού... ας πλησιάζουμε, λοιπόν, με παρρησία στον θρόνο της χάρις, για να πάρουμε έλεος, και να βρούμε χάρη προς βοήθεια σε καιρό ανάγκης... μπορεί να σώζει ολοκληρωτικά αυτούς που προσέρχονται στον Θεό διαμέσου αυτού, ζώντας πάντοτε, για να μεσιτεύσει για χάρη τους” (Εβραίους 4:14-16, 7:25). Δεν είναι ένας θνητός ιερέας που μεσιτεύει για μας, “Επειδή, ένας Θεός υπάρχει, ένας είναι και ο μεσίτης μεταξύ Θεού και ανθρώπων, ο άνθρωπος Ιησούς Χριστός” (Α΄ Τιμόθεον 2:5). Δεν χρειάζεται να εξομολογούμαστε τις αμαρτίες μας σε έναν ιερέα, ούτε λαμβάνουμε συγχώρηση από έναν άνθρωπο. Δεν χρειάζεται να προσευχόμαστε στους αγίους, ώστε να παρουσιάσουν εκείνοι ‘πιο αποτελεσματικά’ τα αιτήματά μας στον Θεό. Το μέτρημα του θυσιαστήριου θα δείξει στο λαό του Θεού που βρίσκεται στη Βαβυλώνα ότι έχει άμεση πρόσβαση στον Θεό διαμέσου του Ιησού Χριστού.

Ζητήθηκε επίσης από τον Ιωάννη να μετρήσει **“αυτούς που προσκυνούν μέσα σ’ αυτόν”**. Στο έβδομο κεφάλαιο ο Ιωάννης βλέπει “εκείνους που έρχονται από τη μεγάλη θλίψη· και έπλυναν τις στολές τους, και τις λεύκαναν στο αίμα του Αρνίου. Γι’ αυτό βρίσκονται μπροστά στον θρόνο του Θεού, και *Τον λατρεύουν ημέρα και νύχτα μέσα στον ναό Του*” (Αποκάλυψη 7:14,15). Πώς είναι κάποιος που πραγματικά έχει “πλύνει τη στολή του... στο αίμα του Χριστού” στην

⁷ Έξοδος 37:25 - 38:7, 20:24, Αποκάλυψη 8:3.

⁸ Οι Εβραίοι που θανάτωσαν τον Χριστό δεν ήταν περισσότερο (ή λιγότερο) κακοί από οποιονδήποτε άλλο λαό - ήταν απλά οι αντιπρόσωποι της ανθρωπότητας, οι οποίοι όντας αμαρτωλοί, έκαναν ότι θα έκανε οποιοδήποτε άλλο έθνος.

⁹ “Του δόθηκαν πολλά θυμιάματα, για να τα προσφέρει μαζί με τις προσευχές όλων των αγίων επάνω στο χρυσό θυσιαστήριο, που είναι μπροστά από τον θρόνο. Και ο καπνός των θυμιαμάτων, με τις προσευχές όλων των αγίων, ανέβηκε από το χέρι του αγγέλου μπροστά στον Θεό” (Αποκάλυψη 7:3,4. Βλ. επίσης Εβραίους 4:14-16, 7:25).

καθημερινότητα; Τι σημαίνει να “λατρεύει ήμερα και νύχτα” τον Χριστό όσον αφορά στις καθημερινές ανθρώπινες επαφές με τον πραγματικό κόσμο; Το μέτρημα της αληθινής Εκκλησίας του Θεού είναι η αποκάλυψη του τι πραγματικά σημαίνει να είναι κάποιος Χριστιανός.

Αυτή η τριπλή αποκάλυψη του χαρακτήρα του Θεού, της διακονίας του Χριστού και των αληθινών παιδιών Του, θα έρχεται σε έντονη αντίθεση με την κίβδηλη εικόνα του Θεού, του Χριστού και των ‘πιστών’ της Βαβυλωνιακής εκκλησίας. Όταν αυτή η αντίθεση αποκαλυφθεί στον κόσμο θα εξοργίσει τους οπαδούς της Βαβυλώνας εναντίον των πιστών εργατών του Θεού. Όπως όμως θα δούμε, η αληθινή αποκάλυψη θα ελκύσει τις καρδιές πολλών παιδιών του Θεού που βρίσκονται ‘αιχμάλωτοι’ στη Βαβυλώνα.

11:2 ΑΦΗΣΕ ΤΗΝ ΑΥΛΗ

“Την αυλή, όμως, που είναι απέξω από τον ναό, άφησέ την έξω, και μη τη μετρήσεις, επειδή δόθηκε στα έθνη, και θα πατήσουν την άγια πόλη για 42 μήνες” Αποκάλυψη 11:2. Στον ναό που περιγράφει ο Ιεζεκιήλ, η εξωτερική αυλή ήταν το μέρος του ναού στο οποίο συγκεντρωνόταν ο απλός λαός.¹⁰ Στην Αποκάλυψη 11:2 οι απλοί άνθρωποι που βρίσκονται στην εξωτερική αυλή αποκαλούνται **“έθνη”**. Στην αιώνια Διαθήκη όλοι οι άνθρωποι του Θεού προορίζονται να είναι ιερείς που θα διακονούν τους ανθρώπους γύρω τους (**“τα έθνη”** που βρίσκονται στην **“εξωτερική αυλή”**), για να τους καλέσουν στην οικογένεια του Θεού.

Δυστυχώς όμως, αντί η Εκκλησία να εισέρχεται στον κόσμο για να μεταδώσει το ευαγγέλιο, ασεβείς “εθνικοί” εισέρχονται στην Εκκλησία, με αποτέλεσμα την τραγική ιστορία που περιγράφεται στα μηνύματα προς τις επτά εκκλησίες (κεφάλαια 2,3). “Επειδή, φέρατε μέσα αλλογενείς, απερίτμητους στην καρδιά, απερίτμητους στη σάρκα, για να είναι στο αγιαστήριό μου, να το βεβηλώνουν, τον οίκο Μου... ενώ παραβαίνουν τη διαθήκη μου εξαιτίας όλων των βδελυγμάτων σας” (Ιεζεκιήλ 44:7). Η Εκκλησία διαφθάρθηκε και δεν αντιπροσώπευε πλέον τον Θεό. Ωστόσο, αυτή η διεφθαρμένη εκκλησία της ιστορίας δεν πρέπει να αποτελεί το πρότυπο για τους ανθρώπους του Θεού στις έσχατες ημέρες - **“άφησέ την έξω, και μη τη μετρήσεις, επειδή δόθηκε στα έθνη”**.

Στην πραγματικότητα, πολλές φορές στην ιστορία, η Εκκλησία ήταν ο μεγάλος εχθρός του λαού του Θεού. Αυτό υποδηλώνεται από το γεγονός ότι **“θα πατήσουν την άγια πόλη για 42 μήνες”**. Αυτή η χρονική περίοδος θα εξηγηθεί εκτενέστερα στα κεφάλαια 12 και 13, εν ολίγοις όμως, είναι η ίδια χρονική περίοδος¹¹ με το “καιρόν και καιρούς και μισόν καιρό” του Δανιήλ 7, όταν το “μικρό κέρας... θα κατατρέχει τους αγίους του Υψίστου” (Δανιήλ 7:25). Ταυτίζεται επίσης με τις “1260 ημέρες”, όταν η αληθινή Εκκλησία “έφυγε στην έρημο”, “ντυμένη με σάκους” (Αποκάλυψη 12:6, 11:3). Όλες αυτές οι αναφορές συνδέονται με τους αιώνες της παπικής κυριαρχίας, που διήρκησαν από την πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας έως και μετά την Προτεσταντική μεταρρύθμιση, όταν η παπική Εκκλησία καταδυνάστευε τους πιστούς του Θεού. Η αληθινή Εκκλησία του Θεού πρέπει να απορρίψει το πρότυπο που παρουσιάζεται από την “εθνική” εκκλησία.

¹⁰ Οι ιερείς πήγαιναν εκεί για να ‘αγιάσουν το λαό’ πριν όμως πάνε, άλλαζαν τα ρούχα τους από τα άγια ενδύματα που φορούσαν όταν προετοίμαζαν τις θυσίες και τις προσφορές αλφίτων που προσφέρονταν στην εξωτερική αυλή. Αυτό τόνιζε τη διάκριση μεταξύ των ιερέων και του απλού λαού. (Ιεζεκιήλ 42:14, 44: 9, 46:20-24).

¹¹ Οι τρεις χρονικές περιόδους ιστορικά συμπίπτουν, εστιάζουν ωστόσο σε διαφορετικά σημεία αυτής της περιόδου. Οι 42 μήνες (Αποκάλυψη 11:2, 13:5) αφορούν αποκλειστικά στη βεβήλωση και τον διωγμό από τους εχθρούς του Θεού. Οι 1260 ημέρες (Αποκάλυψη 11:3, 12:6) αναφέρονται αποκλειστικά στο λαό του Θεού. Η περίοδος “καιρόν και καιρούς και μισόν καιρό” (Δανιήλ 7:25,12:7, Αποκάλυψη 12:14) αναφέρεται στη σχέση μεταξύ των διωκτών και των αγίων διωκόμενων.

Όπως όμως είδαμε στο δέκατο κεφάλαιο, τα λόγια του Χριστού στο Ματθαίον 24 εφαρμόζονται όχι μόνο στην παπική περίοδο, αλλά και στη μεγάλη θλίψη (βλ. 10: *Στοιχεία στο κατά Ματθαίον 24*), το ίδιο ισχύει και εδώ. Στη μεγάλη θλίψη, οι **“δυο μάρτυρες... (θα) προφητεύσουν για 1260 ημέρες, ντυμένοι με σάκους”** και ταυτόχρονα **“τα έθνη... θα πατήσουν την άγια πόλη για 42 μήνες”** (βλ. Παράρτημα 10). Το μέτρημα του ναού και η διακονία των δυο μαρτύρων¹² τονίζουν αυτή ακριβώς την εφαρμογή των προφητειών στις έσχατες ημέρες.

11:3-6 ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΔΥΟ ΜΑΡΤΥΡΕΣ;

“Και θα δώσω στους δυο μάρτυρες μου να προφητεύσουν για 1260 ημέρες, ντυμένοι με σάκους. Αυτά είναι τα δυο ελιόδεντρα, και οι δύο λυχνίες, που στέκονται μπροστά στον Θεό της γης. Και αν κάποιος θέλει να τους βλάψει, βγαίνει από το στόμα τους φωτιά και κατατρώει τους εχθρούς τους· και αν κάποιος θέλει να τους βλάψει, έτσι πρέπει κι αυτός να θανατωθεί. Αυτοί έχουν εξουσία να κλείσουν τον ουρανό, για να μη βρέχει βροχή κατά τις ημέρες της προφητείας τους· και έχουν εξουσία επάνω στα νερά, να τα μετατρέπουν σε αίμα, και να χτυπήσουν τη γη με κάθε πληγή, όσες φορές αν το θελήσουν” Αποκάλυψη 11:3-6.

‘Μάρτυρας’ είναι αυτός “που έχει προσωπική αντίληψη του γεγονότος... εκείνος που διακηρύττει την πίστη του και είναι πρόθυμος να θυσιαστεί γι’ αυτήν.”¹³ Ο Πέτρος και οι άλλοι μαθητές που ήταν με τον Ιησού δήλωσαν, “Εμείς είμαστε μάρτυρες Του” και μερικοί απ’ αυτούς φυλακιστήκαν ή θανατώθηκαν εξαιτίας της μαρτυρίας τους.¹⁴

Η τελευταία εντολή του Χριστού προς τους μαθητές Του ήταν να γίνουν μάρτυρες σε όλο τον κόσμο. “Θα πάρετε δύναμη, όταν έρθει επάνω σας το Άγιο Πνεύμα· και θα είστε μάρτυρες για μένα και στην Ιερουσαλήμ και σε ολόκληρη την Ιουδαία και στη Σαμάρεια και μέχρι το τελευταίο

¹² Είναι γεγονός ότι το έργο των δύο μαρτύρων αφορά κυρίως στους έσχατους καιρούς, επειδή αυτή η περικοπή βρίσκεται στο ευρύτερο πλαίσιο της έκτης σάλπιγγας ή αλλιώς στο δεύτερο αλίμονο. Αμέσως μετά τη νίκη των δυο μαρτύρων (Αποκάλυψη 11:13) ακολουθεί η δήλωση: “Το δεύτερο Αλίμονο πέρασε· προσέξτε, το τρίτο Αλίμονο έρχεται γρήγορα” (Αποκάλυψη 11:14) και ακολουθεί αμέσως η δήλωση: “Τα έθνη οργίστηκαν, και ήρθε η οργή Σου, και ο καιρός των νεκρών, για να κριθούν, και να δώσεις τον μισθό στους δούλους σου, τους προφήτες, και στους αγίους... και να φθείρεις αυτούς που φθείρουν τη γη” (Αποκάλυψη 11:17,18). Αυτή είναι μια σαφής αναφορά στις επτά πληγές και τη Δευτέρα Παρουσία, που σημαίνει ότι οι σάλπιγγες, συμπεριλαμβανομένων της οργής των εθνών και της διακονίας των δυο μαρτύρων, αποτελούν μέρος των τελευταίων γεγονότων, που κορυφώνονται με την έλευση του Χριστού.

Το γεγονός ότι οι δυο μάρτυρες “έχουν εξουσία επάνω στα νερά, να τα μετατρέπουν σε αίμα, και να χτυπήσουν τη γη με κάθε πληγή, όσες φορές αν το θελήσουν” (Αποκάλυψη 11:6) συνδέει τη διακονία τους με τις επτά σάλπιγγες και τις επτά τελευταίες πληγές. Στο τέλος του κόσμου θα πραγματοποιηθούν και οι δυο κατηγορίες πληγών (βλ. 8: *Σάλπιγγες: στο Παρελθόν ή στο Μέλλον*);

Επιπλέον: “Όταν τελειώσουν τη μαρτυρία τους, το θηρίο, αυτό που ανεβαίνει από την άβυσσο, θα κάνει μαζί τους πόλεμο, και θα τους νικήσει, και θα τους θανατώσει” (Αποκάλυψη 11:7). Όπως θα δούμε αργότερα σε αυτό το κεφάλαιο και στο κεφάλαιο 17:6-8, “το θηρίο... ανεβαίνει από την άβυσσο” στη μεγάλη θλίψη. Επιπροσθέτως, το αποτέλεσμα της διακονίας, του θανάτου και της ανάστασης των δυο μαρτύρων είναι ότι “οι υπόλοιποι έγιναν έντρομοι, και έδωσαν δόξα στον Θεό του ουρανού” (Αποκάλυψη 11:13). Μία σαφέστατη ανταπόκριση στο μήνυμα του πρώτου αγγέλου (“Φοβηθείτε τον Θεό, και δώστε δόξα σ’ αυτόν” Αποκάλυψη 14:7) που διακηρύσσεται στις έσχατες ημέρες.

¹³ Μπαμπινιώτης, ‘Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας’.

¹⁴ “Κι εμείς είμαστε μάρτυρες όλων όσων έκανε... τούτον ο Θεός τον ανέστησε την τρίτη ημέρα, και τον έκανε να εμφανιστεί, όχι σε ολόκληρο τον λαό, αλλά σε μάρτυρες, που ήσαν προσδιορισμένοι από τον Θεό, σε μας, που μαζί του φάγαμε και μαζί του ήπιαμε, μετά την ανάστασή του από τους νεκρούς... σε τούτον όλοι οι προφήτες δίνουν μαρτυρία” (Πράξεις 10:39-43). “Και εμείς (ο Πέτρος και οι άλλοι απόστολοι) είμαστε μάρτυρες του για τούτα τα λόγια, κι ακόμα το Άγιο Πνεύμα, που ο Θεός έδωσε σε όσους πειθαρχούν σ’ αυτόν. Και εκείνοι (ο αρχιερέας και οι Σαδδουκαίοι εδ.17) ακούγοντας έτριζαν τα δόντια, και ήθελαν να τους θανατώσουν”, “ο βασιλιάς Ηρώδης... φόνευσε δε με μάχαιρα τον Ιάκωβο, τον αδελφό του Ιωάννη... πρόσθεσε να συλλάβει και τον Πέτρο... τον οποίο και, αφού τον έπιασε, τον έβαλε σε φυλακή” (Πράξεις 5:32,33, 12:1-4).

άκρο της γης” (Πράξεις 1:8). Ο Πέτρος, ο Ιωάννης και οι άλλοι απόστολοι ήταν άμεσοι μάρτυρες.¹⁵ Όσο ζούσαν μίλησαν σε χιλιάδες ανθρώπους για τον Χριστό. Ευτυχώς όμως, για μας που ζούμε δυο χιλιάδες χρόνια αργότερα, κατέγραψαν τα βιώματά τους, ακριβώς όπως είχαν κάνει πρωτίτερα οι προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης. Σε γενικές γραμμές, οι δυο μάρτυρες είναι η μαρτυρία των αποστόλων και των προφητών, καταγεγραμμένη στην Παλαιά Διαθήκη (η οποία παρουσιάζει τον Θεό και το σχέδιο της σωτηρίας με τύπους και σκιές) και στην Καινή Διαθήκη (η οποία παρουσιάζει τη ζωντανή πραγματικότητα του Ιησού Χριστού). Η Εκκλησία ανά τους αιώνες, έχει παρανοήσει και κάποιες φορές διαστρεβλώσει τη μαρτυρία των Γραφών. Ωστόσο πάντα η Γραφή παρέμενε σταθερή σαν άγκυρα, επαναφέροντας το λαό του Θεού στην αληθινή γνώση Εκείνου.

Οι δυο μάρτυρες όμως είναι κάτι περισσότερο από ένα βιβλίο. Δισεκατομμύρια ανθρώπων έχουν πεθάνει, χωρίς να έχουν ακούσει ούτε μια φορά μια ‘αποτελεσματική’ μαρτυρία για τον Χριστό, μολονότι η Αγία Γραφή υπήρχε πάντα. Αποτελεσματική μαρτυρία υπάρχει μόνο όταν ο λόγος του Θεού γίνεται ζωντανή πραγματικότητα στη ζωή των ανθρώπων που αγαπούν τον Θεό με όλη την καρδιά τους και υπακούν την εντολή του Χριστού: “Πηγαίνατε σε όλο τον κόσμο, και κηρύξτε το ευαγγέλιο σε όλη την κτίση” (Μάρκον 16:15). Οι δυο μάρτυρες είναι εκείνοι που μεταφέρουν το φως της Αγίας Γραφής σε εκείνους που βρίσκονται στο σκοτάδι.

Οι γενναίοι εργάτες του Θεού, με πίστη διακήρυξαν το λόγο του Θεού στη διάρκεια των 1260 ετών παπικής κυριαρχίας. **“(Θα) προφητεύσουν για 1260 ημέρες, ντυμένοι με σάκους”**.¹⁶ Στον Μεσαίωνα φαινόταν ότι ολόκληρος ο κόσμος ήταν εναντίον εκείνων των ελάχιστων που παρέμεναν πιστοί στον Θεό. Η Αγία Γραφή αλυσοδέθηκε στα κελιά των μοναστηριών και όσοι τολμούσαν να υποστηρίξουν σθεναρά την αλήθεια, βρίσκονταν αντιμέτωποι με την Ιερή Εξέταση, τα βασανιστήρια και τον θάνατο. Πολλοί ψευδομάρτυρες διαστρέβλωναν το λόγο του Θεού. Οι πιστοί μάρτυρες και μεταρρυθμιστές όμως, “δεν αγάπησαν την ψυχή τους μέχρι θανάτου” (Αποκάλυψη 12:11) και ήταν ένα λαμπρό φως μέσα στο σκοτάδι.

Η Παλαιά και η Καινή Διαθήκη διδάσκουν ότι ένα μήνυμα για να είναι έγκυρο και αποτελεσματικό θα πρέπει να επιβεβαιωθεί “με την ομολογία δύο μαρτύρων”.¹⁷ Η διακονία των δύο μαρτύρων ξεκίνησε όταν ο Χριστός βρισκόταν ακόμα στη γη, “Και ύστερα απ’ αυτά, ο Κύριος διόρισε και άλλους 70, και τους έστειλε ανά δύο πριν απ’ αυτόν σε κάθε πόλη και τόπο, όπου επρόκειτο αυτός να πάει” (Λουκάν 10:1). Τώρα, στις έσχατες ημέρες, ο Χριστός πρόκειται ‘να πάει’ σε κάθε γωνιά της γης, επιστρέφει πάλι “και θα τον δει κάθε μάτι” (Αποκάλυψη 1:7). Όπως θα δούμε στο κεφάλαιο 14, οι 144.000 είναι εκείνοι που στις έσχατες ημέρες, έχουν το ιδιαίτερο έργο της προετοιμασίας των ανθρώπων για αυτό το γεγονός και διασκορπίζονται ‘ανά δύο’ για να μεταδώσουν την αλήθεια του λόγου του Θεού σε κάθε έθνος, πόλη, χωριό και γειτονιά. Η μεγάλη θλίψη του Μεσαίωνα ήταν ένας τύπος του “καιρού θλίψης, που ποτέ δεν έχει γίνει” (Δανιήλ 12:1), όταν το βάρος του συστήματος του θηρίου, με την εικόνα, το χάραγμα και τον αριθμό, θα ασκήσει πίεση στους 144.000 “που φυλάττουν τις εντολές του Θεού και την πίστη του Ιησού” (Αποκάλυψη 14:12). Το γλυκό “μικρό βιβλίο” που “έφαγαν” θα “πικράνει την κοιλιά”, αλλά παρόλα αυτά θα υπακούσουν στην εντολή: “Πρέπει πάλι να προφητεύσεις για λαούς και έθνη και γλώσσες και πολλούς βασιλιάδες” (Αποκάλυψη 10:9-11).

¹⁵ Ήταν άμεσοι μάρτυρες, επειδή γνώριζαν προσωπικά τον Χριστό, όπως έγραψε ο Ιωάννης, “Εκείνο που ακούσαμε, εκείνο που είδαμε με τα μάτια μας, εκείνο, του οποίου τη θέα κοιτάξαμε και την οποία τα χέρια μας ψηλάφισαν... εξαγγέλλουμε και σε σας” (Α΄ Ιωάννου 1:1-3).

¹⁶ Ο σάκος συμβολίζει το πένθος, τη μετάνοια, τη θλίψη της ψυχής, την απελπιστική απογοήτευση και την ταπεινή έκκληση προς τον Θεό σε μια περίοδο αφόρητης και φαινομενικά απελπιστικής δοκιμασίας. Βλ. Ψαλμοί 30:11, Αμώς 8:10, Νεεμίας 9:1, Δανιήλ 9:3,4, Ησαΐας 58:5, Β΄ Βασιλέων 6:24-30, 18:17-19:2.

¹⁷ Δευτερονόμιο 17:6, 19:15, Ιωάννην 8:17, Εβραίους 10:28.

ΠΡΟΤΥΠΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

Η περιγραφή των δύο μαρτύρων είναι ιδιαίτερα πλούσια σε απεικονίσεις, σκιαγραφώντας μια σύνθετη εικόνα. Η απεικόνιση, όπως θα δούμε παρακάτω, έχει σχέση με την έξοδο του μεγάλου πλήθους από την αιχμαλωσία.

“Αυτά (οι δύο μάρτυρες) είναι τα δυο ελιόδεντρα, και οι δυο λυχνίες, που στέκονται μπροστά στον Θεό της γης” Αποκάλυψη 11:4. Οι δυο μάρτυρες απεικονίζονται ως “ελιόδεντρα” και “λυχνίες”, εικόνες που προέρχονται από τον Ζαχαρία τέταρτο κεφάλαιο.

Ο προφήτης Ζαχαρίας είδε “μια λυχνία ολόχρυση, και ένα δοχείο επάνω στην κορυφή της, και οι επτά λύχνοι της επάνω της, και επτά σωλήνες στους λύχνους της που είναι επάνω στην κορυφή της, και δυο ελιόδεντρα από πάνω της, ένα από τα δεξιά και ένα από τα αριστερά της... που διαμέσου των δυο χρυσών σωλήνων αδειάζουν από τον εαυτό τους το λάδι στη χρυσή λυχνία” (Ζαχαρίας 4:2,3,12). Ένας άγγελος εξήγησε ότι οι λύχνοι, μαζί με τα ελιόδεντρα που τα εφοδιάζουν με λάδι, συμβολίζουν την ευλογημένη διακονία από το πνεύμα του Ζοροβάβελ, του ηγέτη που οδήγησε το λαό Ισραήλ από τη Βαβυλώνα πίσω στην Ιερουσαλήμ, για να ανοικοδομήσει το ναό.¹⁸ “Αυτός είναι ο λόγος του Κυρίου προς τον Ζοροβάβελ, λέγοντας: Όχι με δύναμη ούτε με ισχύ, αλλά με το Πνεύμα μου, λέει ο Κύριος των δυνάμεων. Ποιος είσαι εσύ το μεγάλο βουνό, μπροστά στον Ζοροβάβελ; Πεδιάδα, ... Τα χέρια του Ζοροβάβελ έβαλαν το θεμέλιο αυτού του οίκου· και τα χέρια του θα τον αποτελειώσουν” (Ζαχαρίας 4:6-10). Ο Ζοροβάβελ που οδήγησε το λαό Ισραήλ της Παλαιάς Διαθήκης από την αιχμαλωσία της Βαβυλώνας πίσω στην Ιερουσαλήμ, ήταν ένας ‘τύπος’ των 144.000 ‘ιερέων’ που θα βγάλουν τους αιχμαλώτους των έσχατων ημερών έξω από τη Βαβυλώνα.

“Και αν κάποιος θέλει να τους βλάψει, βγαίνει από το στόμα τους φωτιά και κατατρώει τους εχθρούς τους· και αν κάποιος θέλει να τους βλάψει, έτσι πρέπει κι αυτός να θανατωθεί” Αποκάλυψη 11:5. Η φωτιά στο στόμα των δυο μαρτύρων είναι ο λόγος του Θεού. “Γι’ αυτό, έτσι λέει ο Κύριος, ο Θεός των δυνάμεων: Επειδή μιλάτε αυτό τον λόγο, προσέξτε, εγώ θα κάνω τα λόγια Μου στο στόμα σου φωτιά, κι αυτό τον λαό ξύλα, και θα τους καταφάει” (Ιερεμίας 5:3,14).

Ο λόγος του Θεού είναι φωτιά που κατατρώει την αμαρτία. Εκείνοι που υποτάσσονται στον Θεό θα εξευγενιστούν από το λόγο· ο λόγος θα καταφάει το “έλकुσμα”, αφήνοντας τον καθαρό χρυσό χαρακτήρα (Μαλαχίας 3:2,3). Ωστόσο, “όλοι οι υπερήφανοι, και όλοι αυτοί που πράττουν ασέβεια, θα είναι άχυρο· και η ημέρα που έρχεται θα τους κατακάψει” (Μαλαχίας 4:1-3).¹⁹ Στη μεγάλη θλίψη, όταν η εικόνα, το χάραγμα και ο αριθμός του θηρίου θα έχουν εφαρμοστεί, θα φαίνεται ότι οι εχθροί του Θεού έχουν πλεονεκτική θέση. Αυτό όμως το εδάφιο δείχνει ότι η κατάληξή τους είναι η καταστροφή και αυτό είναι το νόημα της φράσης: **“αν κάποιος θέλει να τους βλάψει (τους πιστούς αγγελιοφόρους του Θεού), έτσι πρέπει κι αυτός να θανατωθεί.”**

“Αυτοί έχουν εξουσία να κλείσουν τον ουρανό, για να μη βρέχει βροχή κατά τις ημέρες της προφητείας τους” (Αποκάλυψη 11:6). Αυτό το εδάφιο συγκρίνει τη διακονία των δυο μαρτύρων με τη μαρτυρία του Ηλία, που ανήγγειλε στον αποστάτη βασιλιά του Ισραήλ: “Αυτά τα χρόνια δεν θα υπάρξει δρόσος και βροχή, παρά μονάχα με τον λόγο του στόματός μου” (Α’ Βασιλέων 17:1). Είναι ενδιαφέρον ότι η περίοδος της ξηρασίας ήταν τριάμισι χρόνια,²⁰ το ίδιο χρονικό διάστημα (1260 ημέρες) που θα προφητεύσουν οι δύο μάρτυρες (Αποκάλυψη 11:3).

Εκείνη την περίοδο η βασίλισσα Ιεζάβελ θανάτωσε τους προφήτες του Θεού και παρέσυρε ακόμα πιο βαθιά τον Ισραήλ στη λατρεία του Βάαλ (Α’ Βασιλέων 18:4,13,19). Ο Ηλίας συγκέντρωσε τον Ισραήλ και τους κάλεσε να διαλέξουν ποιον θα υπηρετούν (Α’ Βασιλέων 18:21). Ο Ηλίας πρότεινε μια δοκιμασία (θα έφερνε φωτιά από τον ουρανό) για να αποδείξει ποιος ήταν

¹⁸ Έσδρα 2:1,2, 3:8, 5:2, Νεεμίας 7:6,7, Αγγαίος 1,2.

¹⁹ Βλ. επίσης Ησαΐας 33:14-16.

²⁰ Ιακώβου 5:17.

ο αληθινός Θεός: ο Βάαλ ή ο Θεός του Ισραήλ. Όταν οι προφύτες του Βάαλ είχαν πλήρως αποτύχει, ο Ηλίας πρόφερε μια απλή προσευχή πίστης. “Τότε έπεσε φωτιά από τον Κύριο και κατέφαγε το ολοκαύτωμα, και τα ξύλα, και τις πέτρες, και το χώμα, και έγλειψε το νερό, αυτό που ήταν στο αυλάκι. Και όταν ολόκληρος ο λαός το είδε, έπεσαν μπρούμυτα, και είπαν: Ο Κύριος, αυτός είναι ο Θεός· ο Κύριος, αυτός είναι ο Θεός.”²¹

Ο Ηλίας, ως αγγελιοφόρος του Θεού, είχε **“εξουσία να κλείσει τον ουρανό, για να μη βρέχει βροχή”**. Αυτό ήταν μέρος της επίδειξης της δύναμης του Θεού, που αφύπνισε το λαό από την ψεύτικη λατρεία και τον οδήγησε στον αληθινό Θεό. Το βιβλίο του Μαλαχία προφητεύει ότι ο Ηλίας θα επιστρέψει: “Δείτε, εγώ θα σας στείλω τον Ηλία τον προφήτη, πριν έρθει η ημέρα του Κυρίου, η μεγάλη και επιφανής” (Μαλαχίας 4:5). Οι αγγελιοφόροι του Θεού θα έχουν το “μήνυμα του Ηλία” που θα συνοδεύεται από τη δύναμη του Θεού και θα είναι τόσο συγκλονιστικό, ώστε ολόκληρος ο κόσμος θα πρέπει να αποφασίσει αν θα ταχθεί υπέρ ή κατά του Κυρίου.

“Έχουν εξουσία επάνω στα νερά, να τα μετατρέπουν σε αίμα, και να χτυπήσουν τη γη με κάθε πληγή, όσες φορές αν το θελήσουν” Αποκάλυψη 11:6. Αυτό το εδάφιο συγκρίνει τη διακονία των δυο μαρτύρων με το έργο του Μωυσή και τις πληγές της Αιγύπτου. Ο Θεός, μέσω του Ιωσήφ,²² οδήγησε τον εκλεκτό λαό Του στην Αίγυπτο, για να τους σώσει και να τους φροντίσει, καθώς περίμενε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες ώστε να εγκατασταθούν στη Γη της Επαγγελίας (Γένεση 15:13-16).²³ Ο εχθρός προσπάθησε να ανατρέψει το σχέδιο του Θεού, χρησιμοποιώντας “έναν καινούριο βασιλιά στη διακυβέρνηση της Αιγύπτου... που δεν γνώριζε τον Ιωσήφ” (Εξοδος 1:8). Πρώτα υπέταξε τους Ισραηλίτες σε σκληρή σκλαβιά και στη συνέχεια κατέληξε στη γενοκτονία, δολοφονώντας τα αρσενικά νήπια.²⁴ Την κατάλληλη στιγμή ο Θεός αποκαλύπτεται στον Μωυσή μέσα από τη φλεγόμενη βάτο και του δίνει την εντολή να πάει στον Φαραώ λέγοντάς του: “και θα βγάλεις τον λαό μου, τους γιους Ισραήλ, από την Αίγυπτο” (Εξοδος 3:10). Ο Φαραώ αρνείται, λέγοντας αλαζονικά: “Ποιος είναι ο Κύριος, του οποίου τη φωνή να υπακούσω, ώστε να εξαποστείλω τον Ισραήλ; Δεν γνωρίζω τον Κύριο, και ούτε θα εξαποστείλω τον Ισραήλ” (Εξοδος 5:2). Έτσι ξεκινά μια αντιπαράθεση, που περιλαμβάνει μια σειρά πληγών, τις οποίες ο Θεός, διαμέσου της διακονίας του Μωυσή, επέβαλλε στην Αίγυπτο. Ο Θεός μετατρέπει όλο το νερό της Αιγύπτου σε αίμα. Η πρώτη από τις δέκα πληγές που έκαμψαν το πείσμα του Φαραώ και στο τέλος επέτρεψε στους Ισραηλίτες να φύγουν από την Αίγυπτο και τη σκλαβιά (Εξοδος 7:14-25).

Ο Μωυσής, ως προφήτης του Θεού, αναγγέλλει τις πληγές που θα πέσουν επάνω σε όσους πεισματικά εναντιώνονται στον Θεό. Στον έσχατο καιρό οι δύο μάρτυρες του Θεού, γνωρίζοντας από τις προφητείες τι θα συμβεί, θα μπορούν να αναγγείλουν τις πληγές που θα πέσουν στους αμετανόητους. Ουσιαστικά, αρκετές από τις πληγές αφορούν στο νερό και το αίμα. Η πληγή της πρώτης σάλπιγγας ρίχνει φωτιά και αίμα πάνω στη γη, στη δεύτερη, η θάλασσα γίνεται αίμα, στην τρίτη, τα νερά γίνονται πικρά και στη διάρκεια των επτά τελευταίων πληγών η θάλασσα και το νερό γίνονται αίμα. Η γνώση των πληγών που έχουν οι δυο μάρτυρες εκ των προτέρων είναι **“η εξουσία (τους) επάνω στα νερά, να τα μετατρέπουν σε αίμα, και να χτυπήσουν τη γη με κάθε πληγή”**. Αυτό θα εξοργίσει τόσο πολύ τους ακολούθους του θηρίου, ώστε να **“κάνουν μαζί τους πόλεμο, και θα τους νικήσουν και θα τους θανατώσουν”** (Αποκάλυψη 11:7).

²¹ Α' Βασιλέων 18:20-40.

²² Γένεση κεφάλαια 37-47.

²³ Εδώ ο Θεός δείχνει τη δικαιοσύνη και την υπομονή Του. Παρόλο που το θέλημά Του για τους απογόνους του Αβραάμ ήταν να κληρονομήσουν τη γη Χαναάν, ο Θεός δεν εξάλειψε τους Αμορραίους, οι οποίοι έμειναν εκεί, μέχρις ότου “αναπληρώσουν την ανομία τους” (Γένεση 15:16) με την αποκρουστική ειδωλολατρία, την ανηθικότητα και τη βία.

²⁴ Εξοδος 1:9-22.

ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟΣΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ;

Μια σύνοψη των αναφορών της Παλαιάς Διαθήκης στην Αποκάλυψη 10 και 11 επιβεβαιώνει και αποσαφηνίζει το ρόλο των δυο μαρτύρων. Η βρώση του μικρού βιβλίου αναφέρεται στο μήνυμα που έπρεπε να μεταδώσει ο Ιεζεκιήλ στον αιχμάλωτο λαό του Θεού στη Βαβυλώνα. Το μέτρημα του ναού αναφέρεται στο μέτρημα του καινούργιου ναού του Ιεζεκιήλ και φανερώνει τα κριτήρια που πρέπει να πληρούν εκείνοι που θα επιστρέψουν από τη Βαβυλώνα. Τα δυο ελιόδεντρα και οι δυο λυχνίες αναφέρονται στη διακονία του Ζοροβάβελ, ο οποίος οδήγησε το λαό του Θεού στην Ιερουσαλήμ, για να ανοικοδομήσει το ναό. Η δύναμη των δυο μαρτύρων να κλείσουν τον ουρανό, για να μη βρέξει, αναφέρεται στη διακονία του Ηλία να οδηγήσει το λαό του Θεού, που είχε πέσει στην ειδωλολατρία, να επιστρέψει στον αληθινό Θεό. Η μετατροπή του νερού σε αίμα και οι πληγές που πέφτουν στη γη αναφέρονται στη διακονία του Μωυσή, που ανήγγειλε τις πληγές που θα χρησιμοποιούσε ο Θεός, για να απελευθερώσει το λαό Του από τη σκλαβιά στην Αίγυπτο. Όλες αυτές οι αναφορές έχουν το ίδιο θέμα: Ο πιστός μάρτυρας φέρνει ένα μήνυμα στο λαό Του Θεού που είναι αιχμάλωτος και τον οδηγεί μακριά από την κυριολεκτική και πνευματική υποδούλωση, πίσω στο Θεό.

ΟΙ ΔΥΟ ΜΑΡΤΥΡΕΣ—ΟΙ ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΤΟΥΣ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΥΣ ΤΗΣ ΒΑΒΥΛΩΝΑΣ		
<i>Εδάφια στην Αποκάλυψη</i>	<i>Αντίστοιχα εδάφια στην Παλαιά Διαθήκη</i>	<i>Σύνοψη των Περικοπών της Παλαιάς Διαθήκης</i>
Αποκάλυψη 10:8-11	Ιεζεκιήλ 2,3	Ο Ιεζεκιήλ τρώει ένα μικρό βιβλίο και μετά μεταφέρει το μήνυμά του στους αιχμαλώτους στη Βαβυλώνα.
Αποκάλυψη 11:1,2	Ιεζεκιήλ 40-48	Ο ναός μετριέται, πληροφορώντας τους αιχμαλώτους για τα κριτήρια που πρέπει να πληρούν.
Αποκάλυψη 11:4	Ζαχαρίας 4:6-10	Δυο ελαιόδεντρα και δύο λυχνίες συμβολίζουν τη διακονία του Ζοροβάβελ, που έβγαλε τους Ισραηλίτες από τη Βαβυλώνα.
Αποκάλυψη 11:6	Α΄ Βασιλέων 17,18	Ο Ηλίας αναγγέλλει την ανομβρία και τα θαύματα που ακολουθούν πείθουν τους Ισραηλίτες να εγκαταλείψουν την ειδωλολατρία.
Αποκάλυψη 11:6	Έξοδος 7-12	Ο Μωυσής μετατρέπει το νερό σε αίμα και αναγγέλλει τις πληγές που συντελούν στην απελευθέρωση του λαού.

Γιατί είναι σημαντικό αυτό για εμάς, που ζούμε λίγο πριν τη μεγάλη θλίψη; Σήμερα η πλειοψηφία των ανθρώπων δεν θεωρούν ότι είναι Χριστιανοί· είναι Ινδουιστές, Βουδιστές, Μουσουλμάνοι, πνευματιστές, άθεοι ή ανήκουν σε κάποια άλλη θρησκεία. Ωστόσο, ένα κοινό χαρακτηριστικό τους είναι ότι ποτέ δεν τους παρουσιάστηκε το μήνυμα του Ευαγγελίου με αποτελεσματικό τρόπο. Η Χριστιανική Εκκλησία, που πρέπει να τους μεταδώσει το μήνυμα του Ευαγγελίου, είναι ένα μπερδεμένο συνονθύλευμα δογμάτων που χαρακτηρίζονται στην Αποκάλυψη ως “Λαοδίκεια”, η εκκλησία του πλούτου και της πνευματικής απάθειας. Η χλιαρή Λαοδίκεια ποτέ δεν θα μεταδώσει αποτελεσματικά το Ευαγγέλιο “σε όλο τον κόσμο... σε όλη την κτίση” (Μάρκον 16:15) και για αυτό το λόγο ο Θεός δημιουργεί μια ομάδα, που ονομάζεται στην Αποκάλυψη το “υπόλοιπο”, οι “Δυο Μάρτυρες” και οι “144.000”. Ο Σατανάς συγκεντρώνει και εκείνος την ομάδα του, που παρουσιάζεται συμβολικά στα κεφάλαια 13 και 16 ως οι οπαδοί του θηρίου και ο Ψευδοπροφήτης, που χρησιμοποιούν την εικόνα και το χάραγμα του θηρίου, για να πλανίσουν και να εξαναγκάσουν όλον τον κόσμο να λατρέψει την εικόνα του θηρίου. (βλ. κεφάλαιο 13).

Η μεγάλη θλίψη θα έρθει ξαφνικά με τις πληγές των σαλπίγγων. Καθώς ο κόσμος θα βυθίζεται στο χάος, οι άνθρωποι θα προσπαθούν με αλλοφροσύνη να βρουν τον τρόπο να τους βοηθήσει ο Θεός. Ο Σατανάς θα προσπαθήσει με κάθε τρόπο να καταστρέψει όσους περισσότερους μπορεί, πριν εκείνοι αποφασίσουν να ακολουθήσουν τον Θεό - η Αποκάλυψη 9:15 δείχνει ότι θα καταφέρει “να θανατώσει το ένα τρίτο των ανθρώπων”. Όσοι δεν θανατωθούν, θα υποφέρουν από τόσο πολύ αγωνία και οδύνες, ώστε θα “ζητήσουν τον θάνατο,

και δεν θα τον βρουν· και θα επιθυμήσουν να πεθάνουν, και ο θάνατος θα φεύγει απ' αυτούς" (Αποκάλυψη 9:6).

Τα δεινά τους θα είναι σε απόλυτη αντίθεση με εκείνων που έχουν σφραγιστεί από τον Θεό. Οι σφραγισμένοι παρόλο που θα διώκονται και θα ζουν στην αγωνία, θα προστατεύονται από την αθέατη Θεία πρόνοια (βλ. 9:4 *Προστατευμένοι από τη Σφραγίδα*). Δεν θα βασιστούν στις δικές τους ικανότητες· όταν θα "σφραγιστούν στα μέτωπα", θα λάβουν την προσδοκώμενη "όψιμη βροχή" και θα βιώσουν τη χαρά της υπηρεσίας με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος (βλ. 7: *Η σφραγίδα, ο νόμος και η όψιμη βροχή*).

Σύμφωνα με την Αποκάλυψη έβδομο κεφάλαιο, οι 144.000 θα σφραγιστούν πριν τη μεγάλη θλίψη. Τώρα ο Θεός καλεί τον 'χλιαρό' λαό της Λαοδικείας να αποτινάξει την αδιαφορία του και να γίνει ξεχωριστός μάρτυρας του Θεού. Ο Ιησούς λέει: "Στέκομαι στη θύρα και κρούω" (Αποκάλυψη 3:20). Προσφέρει "χρυσάφι δοκιμασμένο από τη φωτιά... και ιμάτια λευκά για να ντυθείς... και κολλύριο, για να βλέπεις" (Αποκάλυψη 3:18). Είναι έτοιμος να ρίξει την "όψιμη βροχή", την πληρότητα του Αγίου Πνεύματος. Μια εμπειρία που κανείς δεν πρέπει να χάσει. Αν είσαι Χριστιανός και διαβάζεις αυτό το κείμενο, τώρα είναι η ώρα να εκζητήσεις τον Κύριο με όλη την καρδιά σου, να βεβαιωθείς ότι οι αμαρτίες σου έχουν συγχωρεθεί, να μάθεις να ακούς τη φωνή Του και μέσω της δύναμής Του να Τον υπακούς.

Αν αναβάλεις την αφοσίωσή σου στον Θεό, υπάρχει πιθανότητα να σωθείς στο τέλος; Είναι αλήθεια ότι ένα μεγάλο πλήθος θα σωθούν στη μεγάλη θλίψη. Αλλά δεν εγγυάται κανείς ότι θα βρίσκεσαι ανάμεσά τους. Η αλήθεια είναι ότι αν αμφιταλαντεύεσαι στην αφοσίωση σου προς τον Χριστό, θα γίνεις ένας από τους πρώτους στόχους του Σατανά, ο οποίος θα προσπαθήσει είτε να σε αφανίσει με το πλήθος που θα πεθάνει, είτε να σε πλανήσει με τις συγκλονιστικές πλάνες που θα συμβούν. Ο Ιησούς σε εκλιπαρεί: "Σήμερα, αν ακούσεις τη φωνή του, μη σκληρύνεις την καρδιά σου" (Εβραίους 3:7,8).

11:7-10 Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

"Και όταν τελειώσουν τη μαρτυρία τους, το θηρίο, αυτό που ανεβαίνει από την άβυσσο, θα κάνει μαζί τους πόλεμο, και θα τους νικήσει, και θα τους θανατώσει. Και τα πτώματά τους θα βρίσκονται επάνω στην πλατεία της μεγάλης πόλης, που πνευματικά αποκαλείται Σόδομα και Αίγυπτος, όπου και ο Κύριος μας σταυρώθηκε. Και οι άνθρωποι από τους λαούς και τις φυλές και τις γλώσσες και τα έθνη θα βλέπουν τα πτώματά τους για τρεις ημέρες και μισή, και δεν θα αφήσουν τα πτώματά τους να μπουν σε μνήματα. Και εκείνοι που κατοικούν στη γη θα χαρούν γι' αυτούς, και θα ευφρανθούν· και θα στείλουν δώρα ο ένας προς τον άλλον, επειδή αυτοί οι δυο προφύτες βασάνισαν εκείνους που κατοικούν επάνω στη γη" Αποκάλυψη 11:7-10.

Στο δέκατο κεφάλαιο, η μελέτη του Ματθαίον κεφάλαιο 24, έδειξε ότι η προφητεία μπορεί να έχει εφαρμογή στο παρελθόν, αλλά και στις έσχατες ημέρες. Η ιστορική εφαρμογή του θανάτου των δυο μαρτύρων συνέβη μετά τα 1260 χρόνια όταν οι μάρτυρες "**προφήτευαν... ντυμένοι με σάκους**" - η περίοδος της παπικής εξουσίας στον Μεσαίωνα από το 538 μ. Χ. μέχρι το 1798 (βλ. 13:3 *Η θανατηφόρα Πληγή*). Στο τέλος αυτής της περιόδου, εμφανίστηκε, με τη μορφή της Γαλλικής Επανάστασης, μια καινούργια δύναμη - ο στρατιωτικός αθεϊσμός. Μία επανάσταση που είχε βαθιά επιρροή στις βίαιες επαναστάσεις που ακολούθησαν και ιδιαίτερα στον αθεϊστικό κομμουνισμό. Αυτά τα κινήματα πολέμουσαν εναντίον του λόγου του Θεού και στην περίπτωση του Κομμουνισμού, στους "μάρτυρες" που τολμούσαν να τον κηρύξουν.

Ωστόσο, η βασική εφαρμογή του θανάτου των δυο μαρτύρων θα εκπληρωθεί στη μεγάλη θλίψη. Όπως ο Ιησούς έστειλε τους μαθητές "ανά δύο πριν απ' αυτόν σε κάθε πόλη και τόπο, όπου επρόκειτο Αυτός να πάει" (Λουκάν 10:1), έτσι και οι δύο μάρτυρες, οι 144.000, θα είναι παρόντες σε κάθε μέρος της γης, διαδίδοντας την αλήθεια του λόγου του Θεού. Όπου και αν βρίσκονται, θα δέχονται επιθέσεις και θα διώκονται. Ο Ιησούς προείπε αυτό το γεγονός στο

Μάρκον 13:13: “Θα είστε μισούμενοι απ’ όλους εξαιτίας του ονόματός μου· και εκείνος που θα έχει υπομείνει μέχρι τέλους, θα σωθεί”.

Δυο στοιχεία δείχνουν ότι ο θάνατος των μαρτύρων είναι ένα γεγονός κυρίως του έσχατου καιρού.²⁵ Πρώτον, τα πτώματα των δυο μαρτύρων θα δουν άνθρωποι **“από τους λαούς και τις φυλές και τις γλώσσες και τα έθνη”**. Αυτή η φράση, την οποία συναντάμε επτά φορές στο βιβλίο της Αποκάλυψης, χρησιμοποιείται στο ευρύτερο πλαίσιο των παγκόσμιων κινήματων των έσχατων ημερών.²⁶ Δεν αναφέρεται απλώς σε ένα τοπικό, ιστορικό γεγονός.

Το δεύτερο στοιχείο που δείχνει ότι η διακονία και ο θάνατος των δυο μαρτύρων συμβαίνει στο τέλος του κόσμου είναι το γεγονός ότι **“το θηρίο, αυτό που ανεβαίνει από την άβυσσο, θα κάνει μαζί τους πόλεμο, και θα τους νικήσει, και θα τους θανατώσει”**. Όπως θα δούμε παρακάτω, μια σύγκριση του **“θηρίου... που ανεβαίνει από την άβυσσο”** με τον αντίχριστο των έσχατων ημερών που περιγράφεται από τον Παύλο στη Β΄ Θεσσαλονικείς κεφάλαιο 2, δείχνει ότι είναι το ίδιο πρόσωπο.

Ο ΣΑΤΑΝΑΣ ΜΙΜΗΤΑΙ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ

Ο αντίχριστος του έσχατου καιρού, παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στη μεγάλη θλίψη και προσδιορίζεται στη Β΄ Θεσσαλονικείς κεφάλαιο 2 ως “ο Άνθρωπος της Αμαρτίας”, “ο Υιός της Απώλειας” και “ο Άνομος”. “Ας μην σας εξαπατήσει κάποιος με κανέναν τρόπο: επειδή δεν θα έρθει εκείνη η ημέρα (της παρουσίας του Κυρίου), αν πρώτα δεν έρθει η αποστασία, και αποκαλυφθεί ο άνθρωπος της αμαρτίας, ο γιος της απώλειας, αυτός που θα αντιτάσσεται και θα υπερυψώνει τον εαυτό του ενάντια σε κάθε έναν που λέγεται θεός ή σέβασμα, ώστε να καθίσει στον ναό του Θεού ως Θεός, αποδεικνύοντας τον εαυτό του ότι είναι Θεός” (Β΄ Θεσσαλονικείς 2:1-4). Εδώ βλέπουμε ότι πριν τη Δευτέρα Παρουσία, θα εμφανιστεί ο “Άνθρωπος της Αμαρτίας, ο Υιός της Απώλειας”. Θα δούμε ότι “απώλεια” σημαίνει καταστροφή και είναι ένα στοιχείο που θα μας βοηθήσει να καταλάβουμε την ταυτότητά του. Βλέπουμε επίσης ότι ο Άνθρωπος της Αμαρτίας “υπερυψώνει τον εαυτό του ενάντια σε κάθε έναν που λέγεται θεός” ακριβώς όπως η επιθυμία του Σατανά: “να ανέβω στον ουρανό, να υψώσω τον θρόνο μου πιο πάνω από τα αστέρια του Θεού... να είμαι όμοιος με τον Ύψιστο” (Ησαΐας 14:13,14).

“Και τώρα γνωρίζετε εκείνο που τον εμποδίζει, ώστε να αποκαλυφθεί στον δικό του καιρό. Επειδή το μυστήριο της ανομίας ήδη ενεργείται· μονάχα μέχρις ότου βγει από τη μέση αυτός που τώρα εμποδίζει· και τότε ο άνομος θα αποκαλυφθεί, τον οποίο ο κύριος θα τον απολέσει με το

²⁵ Αυτοί οι παράγοντες προσθέτονται σε εκείνους που παρουσιάζονται στην υποσημείωση της ενότητας 11:2 *Αφησε την Αυλή*.

²⁶ Παραλλαγές αυτής της φράσης συναντάμε επτά φορές στην Αποκάλυψη (Αποκάλυψη 5:9, 7:9, 10:11, 11:9, 13:7, 14:6, 17:15), και κάθε φορά το ευρύτερο πλαίσιο είναι η οικουμενικότητα, είτε του διωγμού από τη Βαβυλώνα, είτε του μηνύματος του ευαγγελίου και των αποτελεσμάτων του, που ολοκληρώνονται μόνο στο τέλος των έσχατων ημερών. Το τελευταίο σημείο πριν την έλευση του Χριστού είναι η μετάδοση του ευαγγελίου σε όλο τον κόσμο. “Και τούτο το ευαγγέλιο της βασιλείας θα κηρυχθεί σε ολόκληρη την οικουμένη, για μαρτυρία σε όλα τα έθνη, και, τότε, θάρθει το τέλος” (Ματθαίον 24:14). “... και θα είστε μάρτυρες για μένα και στην Ιερουσαλήμ και σε ολόκληρη την Ιουδαία και στη Σαμάρεια, και μέχρι το τελευταίο άκρο της γης” (Πράξεις 1:8). Αυτή η εντολή του Χριστού εκπληρώνεται τελικά από το μήνυμα της τελευταίας ώρας της κρίσης - “Και είδα έναν άλλον άγγελο να πετάει στο μέσον του ουρανού, ο οποίος είχε ένα αιώνιο ευαγγέλιο, για να κηρύξει σ’ αυτούς που κατοικούν επάνω στη γη, και σε κάθε έθνος και φυλή και γλώσσα και λαό· και έλεγε με δυνατή φωνή: Φοβηθείτε τον Θεό, και δώστε δόξα σ’ αυτόν, επειδή ήρθε η ώρα της κρίσης του· και προσκυνήστε αυτόν, ο οποίος δημιούργησε τον ουρανό και τη γη και τη θάλασσα και τις πηγές των νερών” (Αποκάλυψη 14:6,7). Αυτό είναι το μήνυμα του πρώτου αγγέλου και θα δοθεί μαζί με το μήνυμα του δεύτερου και του τρίτου αγγέλου, τα οποία ξεσκεπάζουν και καταδικάζουν τη Βαβυλώνα. Αυτά τα μηνύματα μεταδίδονται από τους 144.000 και εξοργίζουν εκείνους “που κατοικούν στη γη” και τους κάνουν να “χαρούν... (να) ευφρανθούν· και (να) στείλουν δώρα ο ένας προς τον άλλον” όταν αυτοί οι μάρτυρες που τους ‘βασάνισαν’ με την άμεση και καυστική μαρτυρία τους ‘σκοτωθούν’ (Αποκάλυψη 11:9,10).

πνεύμα του στόματός του, και θα τον καταργήσει με την επιφάνεια της παρουσίας του” (Β΄ Θεσσαλονικείς 2:6-8). Εδώ βλέπουμε ότι υπάρχει μια δύναμη που εμποδίζει “τον άνομο” μέχρι να αποσυρθεί το εμπόδιο.²⁷ Το σκηνικό εκτυλίσσεται στο τέλος του κόσμου, επειδή ο άνομος θα “καταργηθεί με την επιφάνεια της παρουσίας του (Χριστού)”. Στην ουσία, το ευρύτερο πλαίσιο αυτής της περικοπής είναι “η παρουσία του Κυρίου μας Ιησού Χριστού” (Β΄ Θεσσαλονικείς 2:1).

“(Ο άνομος), ο οποίος θα έρθει με ενέργεια του Σατανά με κάθε δύναμη και σημεία και τέρατα ψεύδους, και με κάθε απάτη της αδικίας, ανάμεσα σ’ αυτούς που χάνονται· επειδή, δεν δέχθηκαν την αγάπη της αλήθειας, για να σωθούν” (Β΄ Θεσσαλονικείς 2:9,10). Σε αυτά τα εδάφια βλέπουμε ότι ο Σατανάς εμπλέκεται άμεσα κάνοντας ψεύτικα θαύματα για να πλανήσει τον κόσμο που δεν έχουν δεχθεί “την αγάπη της αλήθειας”.²⁸

Εν ολίγοις, αυτά τα εδάφια στη Β΄ Θεσσαλονικείς κεφάλαιο 2, δείχνουν ότι ο Θεός μόλις πριν τη Δευτέρα Παρουσία, θα σταματήσει ως ένα βαθμό να περιορίζει την επιρροή του Σατανά, επιτρέποντας του να φανερωθεί ως άνθρωπος, ο “Άνθρωπος της Αμαρτίας”. Θα πραγματοποιήσει θαύματα, για να πλανήσει τους ανθρώπους που δεν έχουν δεχθεί την αγάπη της αλήθειας. Ο Άνθρωπος της Αμαρτίας όμως, θα καταστραφεί στη Δευτέρα Παρουσία από “το πνεύμα του στόματός Του (Χριστού) και... την επιφάνεια της παρουσίας Του”.

Μια τόσο σημαντική προσωπικότητα, με μια τόσο μεγάλη δραστηριότητα που εμφανίζεται τον καιρό της Δευτέρας Παρουσίας, σίγουρα θα πρέπει να περιλαμβάνεται στο βιβλίο της Αποκάλυψης. Πράγματι διαβάζοντας το κεφάλαιο 19, που αναφέρεται στη Δευτέρα Παρουσία, βλέπουμε τον Χριστό να εμφανίζεται ως αναβάτης σε “ένα λευκό άλογο... (που) κρίνει και πολεμάει με δικαιοσύνη”. Έχει “μια κοφτερή ρομφαία, για να χτυπάει τα έθνη” θανατώνοντας εκείνους που Του εναντιώνονται (Αποκάλυψη 19:11-15, 21).²⁹ Επιπλέον, υπάρχει ένα άτομο στην Αποκάλυψη 19 που εναντιώνεται στον Χριστό και ονομάζεται “θηρίο”, διοικεί “τους βασιλιάδες της γης, και τα στρατεύματά τους” και μαζί “κάνουν πόλεμο μ’ αυτόν που είναι επάνω στο άλογο (τον Χριστό)” (εδ. 19). Χρησιμοποιεί θαύματα με τα οποία “πλάνησε αυτούς που πήραν το χάραγμα του θηρίου” αλλά τελικά καταστρέφεται από τον Ιησού στην έλευσή Του: “το θηρίο πιάστηκε, και μαζί μ’ αυτό ο ψευδοπροφήτης... ρίχτηκαν ζωντανόι στη λίμνη της φωτιάς” (εδ. 20).

Το θηρίο στην Αποκάλυψη 19 και “ο Άνθρωπος της Αμαρτίας” στη Β΄ Θεσσαλονικείς 2 είναι παρόντες στη Δευτέρα Παρουσία. Μάχονται και οι δυο ενάντια στον Χριστό, χρησιμοποιούν και οι δύο θαύματα για να πλανήσουν τους άπιστους, καταστρέφονται και οι δυο με την έλευση του Χριστού. Είναι λοιπόν, προφανές ότι το θηρίο και ο Άνθρωπος της Αμαρτίας ταυτίζονται στο πρόσωπο του αντίχριστου των έσχατων ημερών.

Στην Αποκάλυψη 19 το θηρίο απεικονίζεται να ηγείται των “βασιλιάδων της γης” στην τελευταία μάχη εναντίον του Χριστού. Στην Αποκάλυψη 16 το ίδιο θηρίο, οργανώνει την τελευταία μάχη και στέλνει “ακάθαρτα πνεύματα” στους ίδιους “βασιλιάδες της γης... για να τους συγκεντρώσουν στον πόλεμο εκείνης της μεγάλης ημέρας του Θεού” (Αποκάλυψη 16:13,14). Στο κεφάλαιο 17 ένας άγγελος πηγαίνει στον Ιωάννη να του εξηγήσει περισσότερα σχετικά με το θηρίο. Ο Ιωάννης βλέπει στο όραμα “ένα κόκκινο θηρίο” με μια πόρνη να κάθεται επάνω του.

²⁷ Όσοι πιστεύουν στη θεωρία της μυστικής αρπαγής ισχυρίζονται ότι η εκκλησία συγκρατεί τον αντίχριστο με την άγια παρουσία της και τις προσευχές της και ότι με την αρπαγή, η εκκλησία θα ‘φύγει από τη μέση’ επιτρέποντας στον αντίχριστο να εμφανιστεί και να δράσει. Η φράση όμως ‘αυτός που τώρα εμποδίζει’ αναφέρεται σε κάποιον γένους αρσενικού, ενώ ‘η εκκλησία’ είναι γένους θηλυκού. Αυτό μας δείχνει ότι ο Παύλος δεν αναφέρεται στην εκκλησία.

²⁸ ‘Η αγάπη για την αλήθεια’ είναι απλώς μια αγάπη για τον Χριστό και τα διδάγματά Του (Εκείνος είναι “ο δρόμος, και η αλήθεια, και η ζωή” Ιωάννην 14:6).

²⁹ Στην Εφεσίου κεφάλαιο 6 αναφέρει “τη μάχαιρα του πνεύματος”. Η λέξη ‘πνεύμα’ αναφέρεται στο Άγιο Πνεύμα, αλλά και στην ‘πνοή’. Συνεπώς, υπάρχει μια σχέση μεταξύ της ρομφαίας από το στόμα του αναβάτη (Χριστός) που σκοτώνει τους εχθρούς του στην Αποκάλυψη 19 και του “πνεύμα(τος) του στόματός του (Χριστός)” που σκοτώνει τον αντίχριστο στη Β΄ Θεσσαλονικείς κεφάλαιο 2.

Αυτή η σκηνή θα μελετηθεί εκτενέστερα στο κεφάλαιο 17, αλλά εν συντομία, το κόκκινο θηρίο είναι μια παγκόσμια πολιτική δύναμη που ελέγχεται από μια αποστάτιδα θρησκευτική δύναμη (την πόρνη). Καθώς όμως συνεχίζει η αφήγηση, ο άγγελος στρέφει την προσοχή στα επτά κεφάλια του θηρίου. Αυτά τα κεφάλια συμβολίζουν επτά βασιλείς και έναν όγδοο βασιλιά, ο οποίος τους διαδέχεται και ονομάζεται επίσης “θηρίο”. Αυτό το θηρίο θα “ανέβει από την άβυσσο και (θα) πάει σε απώλεια” (Αποκάλυψη 17:8). Εδώ βλέπουμε ότι “το θηρίο” είναι μια πολιτική δύναμη (το κόκκινο θηρίο) αλλά και ένα άτομο (ο όγδοος βασιλιάς), το ίδιο άτομο που οργανώνει και μετά ηγείται της τελευταίας μάχης εναντίον του Χριστού. Βλέπουμε επίσης μια ακόμη σύνδεση μεταξύ του Ανθρώπου της Αμαρτίας που ονομάζεται “γιος της απώλειας” στη Β΄ Θεσσαλονικείς 2 και του θηρίου που πρόκειται να “ανέβει από την άβυσσο και να πάει σε απώλεια” (Αποκάλυψη 17:8).

Οι λέξεις “άβυσσος” και “απώλεια” είναι επίσης συνδεδετικοί κρίκοι που δείχνουν ότι το “θηρίο” ταυτίζεται με τον “άγγελο της αβύσσου” στην Αποκάλυψη 9. Αυτό το κεφάλαιο περιγράφει έναν στρατό ακριδών που “είχε βασιλιά, τον άγγελο της αβύσσου, που ονομάζεται... Απολλύων” (εδ.11).³⁰ Το όνομα Απολλύων είναι μετοχή ενεστώτα του ρήματος ‘απόλλυμαι’ και σημαίνει καταστρέφω.³¹ Αυτό υποδηλώνει ότι ο “άγγελος της αβύσσου”³² που το όνομα του σημαίνει ‘απώλεια’ ταυτίζεται με “το θηρίο που... θα ανέβει από την άβυσσο και θα πάει σε απώλεια” (Αποκάλυψη 17:8), το ίδιο θηρίο που οργανώνει τη μάχη του Αρμαγεδδών στο κεφάλαιο 16 και θα ριχθεί στη λίμνη της φωτιάς στο κεφάλαιο 19.

ΠΟΤΕ ΘΑ ΕΜΦΑΝΙΣΤΕΙ ΤΟ ΘΗΡΙΟ;

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, μπορούμε να προσδιορίσουμε τον καιρό της εμφάνισης του αντίχριστου (του θηρίου). “Το θηρίο... θα ανέβει από την άβυσσο” (Αποκάλυψη. 17:8) και η άβυσσος “ανοίγεται” στην πέμπτη σάλπιγγα (Αποκάλυψη 9:1,2). Επιπλέον, οι ακρίδες που βγαίνουν από την άβυσσο στην πέμπτη σάλπιγγα έχουν “βασιλιά, τον άγγελο της αβύσσου” (Αποκάλυψη 9:11). Τα γεγονότα της πέμπτης σάλπιγγας λαμβάνουν χώρα “στον έσχατο καιρό”, στην τελευταία φάση του πολυετούς πολέμου μεταξύ του βασιλιά του Βορρά και του βασιλιά του Νότου (βλ. 9:3 *Ο Στρατός των Ακριδών*).

Στην εισαγωγή των σαλπίγγων μπορούμε να δούμε ποια είναι η δύναμη που εμποδίζει την εμφάνιση του θηρίου. Στην Αποκάλυψη 7:1 παρουσιάζονται τέσσερις άγγελοι “που κρατούσαν τους τέσσερις ανέμους της γης... μέχρις ότου σφραγίσουμε τους δούλους του Θεού”. Βλέπουμε πάλι αυτόν τον περιορισμό στην Αποκάλυψη 8:3-5 καθώς ένας άγγελος με ένα χρυσό θυμιατήριο, προσφέρει προσευχές και θυμίαμα. Όπως επισημάνθηκε στην ενότητα 8:3 *Το Χρυσό Θυμιατήριο*, το θυμιατήριο συμβολίζει την προστασία του Θεού στους αμαρτωλούς από τις καταστροφές που τους αξίζουν. Η πτώση του θυμιατηριού στη γη συμβολίζει το τέλος αυτής της προστασίας, επιτρέποντας στον Σατανά να υποκινήσει τις πληγές των σαλπίγγων με το χάος και τα δεινά που περίμενε αιώνες τώρα να επιφέρει στους ανθρώπους. Ο Σατανάς δεν θα λυθεί μέχρι να σφραγιστούν οι 144.000.

³⁰ Αυτά τα ονόματα σημαίνουν “καταστροφές” και αναφέρονται στον Σατανά, τον έκπτωτο άγγελο, μεγάλο έργο του οποίου είναι να “κλέψει, να σφάξει και να εξολοθρευτεί” (Ιωάννην 10:10). Στον Ησαΐα κεφάλαιο 14, περιγράφεται η πτώση του Σατανά και αποκαλείται καταστροφές “αυτός είναι ο άνθρωπος, που έκανε τη γη να τρέμει, που έσειε τα βασίλεια; Αυτός που ερήμωσε την οικουμένη, και κατέστρεψε τις πόλεις της; Αυτός που δεν απέλυε τους φυλακισμένους του στα σπίτια τους;... επειδή αφάνισες τη γη σου, φόνευσες τον λαό σου” (Ησαΐας 14:16-20).

³¹ Ο Ιωάννης κάνει ένα ενδιαφέρον παιχνίδι με τις λέξεις. ‘Απολλύων’, ο εξολοθρευτής, θα απολεσθεί, που σημαίνει ότι θα εξολοθρευτεί πλήρως. Αυτή είναι η τελική του κατάληξη, “το θηρίο... ρίχτη(κε) ζωντανό στη λίμνη της φωτιάς, που καίει με το θειάφι” (Αποκάλυψη 19:20). Ο εξολοθρευτής θα εξολοθρευτεί πλήρως!

³² Το γεγονός ότι είναι άγγελος, υποδηλώνει ακόμα περισσότερο ότι είναι μια εκδήλωση του Σατανά, του αρχηγού των έκπτωτων αγγέλων.

Οι χαώδεις καταστάσεις που προκαλούνται από τις τέσσερις πρώτες σάλπιγγες (χαλάζι με φωτιά, βουνό που καίγεται με φωτιά, δηλητηριώδες αστέρι που καίγεται και καπνός που σκοτεινιάζει τα ουράνια σώματα) ορίζονται ως το άνοιγμα της αβύσσου (βλ. 9:1,2 *Η Άβυσσος*). Από την άβυσσο ανεβαίνει το θηρίο, για να επιτεθεί στους δυο μάρτυρες. Ο Θεός και οι άγγελοι περιορίζουν τον Σατανά, μέχρι οι 144.000 να έχουν “σφραγιστεί στα μέτωπά τους”, αλλά τότε οι τέσσερις άνεμοι θα απελευθερωθούν, το θυμιατήριο θα πέσει στη γη, η άβυσσος θα ανοιχτεί και το θηρίο θα εμφανιστεί.

Έτσι η διακονία των δυο μαρτύρων, λαμβάνει χώρα ταυτόχρονα με τις δραστηριότητες **“του θηρίου... που ανεβαίνει από την άβυσσο”**. Αυτή είναι η εμφάνιση, σε παγκόσμιο επίπεδο, του αντίχριστου που θα πραγματοποιηθεί στον έσχατο καιρό. Είναι εκείνος που **“θα κάνει μαζί τους πόλεμο, και θα τους νικήσει, και θα τους θανατώσει. Και τα πτώματά τους θα βρίσκονται επάνω στην πλατεία της μεγάλης πόλης, που πνευματικά αποκαλείται Σόδομα και Αίγυπτος, όπου και ο Κύριος μας σταυρώθηκε”** (Αποκάλυψη 11:7,8). Δεν είναι μια συγκεκριμένη πόλη, αλλά συμβολίζει κάθε πόλη του κόσμου, όπου κυριαρχούν η ανηθικότητα (**“Σόδομα”**), η αθεΐα (**“Αίγυπτος”**) και η εχθρότητα προς τον Χριστό (**“όπου και ο Κύριός μας σταυρώθηκε”**).³³

Οι λεπτομέρειες της τελευταίας προσπάθειας εξολόθρευσης του λαού του Θεού, που γίνεται από τους οργισμένους οπαδούς του θηρίου περιγράφονται στα κεφάλαια 13 και 17: η εικόνα, το χάραγμα, ο αριθμός του θηρίου και η μάχη του θηρίου και των δέκα βασιλιάδων εναντίον του Αρνίου. Η πόρνη (η ψεύτικη εκκλησία) που **“κάθεται πάνω”** (ελέγχει) το θηρίο (συμμαχία των εθνών) στο κεφάλαιο 17 **“μεθούσε από το αίμα των αγίων, και από το αίμα των μαρτύρων του Ιησού”** (Αποκάλυψη 17:6). Αυτό επιβεβαιώνει το γεγονός ότι στον έσχατο καιρό κάποιοι μάρτυρες θα θυσιάσουν τη ζωή τους, τουλάχιστον την περίοδο πριν από το **“κλείσιμο της θύρας της χάριτος”**, όταν θα γίνει **“σιωπή στον ουρανό.”**³⁴

Ωστόσο, το χιαστό ρητορικό σχήμα δείχνει ότι αυτή η ενότητα είναι ιδιαίτερα συμβολική (βλ. 8:3 *Σάλπιγγες: Κυριολεκτικές ή συμβολικές;*). Πιθανόν κάποιοι από τους **“δυο μάρτυρες”** να θυσιαστούν, αλλά όλοι θα υποστούν έναν πνευματικό θάνατο. Αυτός είναι ο αβάστακτος θάνατος του **‘εγώ’** που περιγράφεται στην ενότητα 10: *Ο διασκορπισμός της δύναμης του αγίου λαού*. Θα συμβεί, όταν οι πιστοί μάρτυρες αντιμετωπίσουν τη μεγάλη απογοήτευση (**“και θα πικράνει την κοιλιά σου”** Αποκάλυψη 10:9) όταν θα φαίνεται ότι το μήνυμά τους απορρίπτεται (**“και οι υπόλοιποι από τους ανθρώπους... (δεν) μετανοήσαν”** Αποκάλυψη 9:20). Αντί για μια θετική ανταπόκριση, θα αντιμετωπίσουν διωγμούς και απειλές θανάτου (Αποκάλυψη 13:15). Οι ακόλουθοι του θηρίου θεωρούν ότι ο λαός του Θεού είναι υπεύθυνος για τις πληγές που τους κάνουν να υποφέρουν και θα αγαλλιάσουν στη φαινομενική ήττα τους - **“εκείνοι που κατοικούν στη γη θα χαρούν γι’ αυτούς, και θα ευφρανθούν και θα στείλουν δώρα ο ένας προς τον άλλον, επειδή αυτοί οι δυο προφύτες βασάνισαν εκείνους που κατοικούν επάνω στη γη”** (Αποκάλυψη 11:10). Η **‘ανάσταση’** όμως των δύο μαρτύρων, θα είναι μια συγκλονιστική μαρτυρία που τελικά θα πείσει ένα μεγάλο πλήθος να εγκαταλείψουν τη Βαβυλώνα και να βρεθούν με το πιστό υπόλοιπο του Θεού.

11:11-13 Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

“Και ύστερα από τις τρεις ημέρες και μισή, μπήκε μέσα σ’ αυτούς πνεύμα ζωής από τον Θεό και στάθηκαν επάνω στα πόδια τους, και μεγάλος φόβος έπεσε επάνω σ’ εκείνους που

³³ Ο λαός του Θεού έλαβε το κάλεσμα να φύγει από τα Σόδομα (ο Λωτ και η οικογένειά του) και την Αίγυπτο (λαός Ισραήλ). Μία ακόμα επιβεβαίωση ότι αυτή η περικοπή αφορά στο τελευταίο μήνυμα μετάνοιας, **“Έπεσε, έπεσε η Βαβυλώνα... βγείτε έξω απ’ αυτή, ο λαός μου”** (Αποκάλυψη 18:1-4).

³⁴ Βλ. 8:1 *Σιωπή στον Ουρανό*, για μία ανάλυση αυτής της φράσης. Βλ. 14:13 *Μάρτυρες στη Μεγάλη Θλίψη*, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το αν θα υπάρξουν μάρτυρες που θα θυσιάσουν τη ζωή τους.

τους κοίταζαν. Και άκουσαν μια δυνατή φωνή από τον ουρανό που τους έλεγε: **Ανεβείτε εδώ. Και ανέβηκαν στον ουρανό μέσα στη νεφέλη** και τους είδαν οι εχθροί τους. Και κατά την ώρα εκείνη έγινε μεγάλος σεισμός, και το ένα δέκατο της πόλης έπεσε, και θανατώθηκαν στον σεισμό 7.000 ονόματα ανθρώπων και οι υπόλοιποι έγιναν έντρομοι, και έδωσαν δόξα στον Θεό του ουρανού.” Αποκάλυψη 11:10-13.

Το “πνεύμα ζωής” που “μπήκε μέσα σ’ αυτούς” είναι το Πνεύμα του Θεού που ζωοποιεί άψυχα πράγματα. Στον Κήπο της Εδέμ η πνοή ζωής έδωσε ζωή στο χώμα. “Και ο Κύριος ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο από χώμα της γης και εμφύσησε στους μυκτήρες του πνοή ζωής, και έγινε ο άνθρωπος σε ψυχή που ζει” (Γένεση 2:7). “Με έκανε το Πνεύμα του Θεού, και με ζωοποίησε η πνοή του Παντοδύναμου” (Ιώβ 33:4).

Οι μάρτυρες έχουν τραυματιστεί σοβαρά και έχουν καταρρεύσει από την εμπειρία τους, αλλά δεν αφήνουν τον Θεό, μέχρι να λάβουν “το πνεύμα ζωής” από Εκείνον. Κατά μία έννοια, μοιάζουν με τον Ιακώβ, ο οποίος “αγωνίστηκε δυνατά με τον Θεό, και με τους ανθρώπους” (Γένεση 32:28). Ο Ιερεμίας φανερώνει αυτή την εμπειρία και την αποκαλεί “στεναχώρια του Ιακώβ” - “Έρχονται ημέρες, λέγει ο Κύριος, και θα επιστρέψω την αιχμαλωσία του λαού μου... Αλίμονο! Επειδή, μεγάλη είναι εκείνη η ημέρα όμοια μ’ αυτή δεν υπήρξε, και είναι ο καιρός της στεναχώριας του Ιακώβ· όμως, θα σωθεί απ’ αυτή” (Ιερεμίας 30:7). ‘Η μεγάλη ημέρα εκείνη που όμοια της δεν υπήρξε’ είναι ο “καιρός θλίψης που ποτέ δεν έχει γίνει” (Δανιήλ 12:1) και ο Ιερεμίας μας λέει ότι στον καιρό της θλίψης, ο λαός του Θεού θα έχει μια παρόμοια εμπειρία με τη “στεναχώρια του Ιακώβ”. Ο Ιακώβ είχε έναν ‘καιρό θλίψης’ όταν ήρθε αντιμέτωπος με το θάνατο και την καταστροφή όλων όσων ήταν πολύτιμα για εκείνον.

Η ιστορία του Ιακώβ και του αδελφού του Ησαύ, βρίσκεται στη Γένεση κεφάλαια 25-33. Ο Ιακώβ είχε πει ψέματα στον πατέρα του και πλάνησε τον αδελφό του δυο φορές. Τράπηκε σε φυγή για να γλιτώσει από την οργή του αδελφού του, για 21 χρόνια τον εκμεταλλεύονταν ο θεός του Λάβαν και έμαθε πόσο μεγάλο σφάλμα είναι το ψέμα και η εξαπάτηση. Όμως όταν ο αδερφός του και 400 στρατιώτες τον πλησίασαν, για να θανατώσουν προφανώς τον ίδιο και την οικογένειά του, ο Ιακώβ αισθάνθηκε βαθιά απέχθεια για τις αμαρτίες του, που συμβολίστηκε με έναν ολονύκτιο αγώνα πάλης με έναν άγγελο. Όταν η νύχτα είχε σχεδόν τελειώσει, ο άγγελος (που ήταν ο Θεός, Γένεση 32:31) “άγγιξε την άρθρωση του μηρού του και μετατοπίστηκε η άρθρωση του μηρού του Ιακώβ” αλλά εκείνος δεν τον άφηνε. Φώναξε: “Δεν θα σε αφήσω να φύγεις, αν δεν με ευλογήσεις” (Γένεση 32:26). Επειδή ήταν πιστός στη στιγμή της απελπισίας του, ο Θεός άλλαξε το όνομά του από Ιακώβ (που σημαίνει υποσκελιστής) σε Ισραήλ (που σημαίνει δύναμη Θεού).

Οι δυο μάρτυρες θα έχουν μια παρόμοια εμπειρία και θα είναι εντελώς συντετριμμένοι από τη φαινομενική αποτυχία της αποστολής τους. Η ‘πεισματική’ τους άρνηση να μη λατρεύσουν το θηρίο θα θέσει σε κίνδυνο όχι μόνο τη δική τους ζωή, αλλά και τη ζωή των αγαπημένων τους προσώπων. Μέσα στην απελπισία τους, όπως είπε ο Χριστός, θα πιουν από το ποτήρι που ήπιε και Εκείνος (Ματθαίον 20:22,23), που είναι η αίσθηση αποχωρισμού από τον Θεό.³⁵ Δεν θα εγκαταλείψουν όμως τον Θεό και στο τέλος της “νύχτας” θα τους αγγίξει και θα τους δώσει ένα νέο όνομα (“Σ’ αυτόν που νικάει, θα του δώσω... ένα νέο όνομα” Αποκάλυψη 2:17). **“Θα ανεβούν στον ουρανό”**, με πίστη θα είναι “μπροστά στο θρόνο του Θεού”, ακόμα και όταν πληγές πέφτουν γύρω τους (βλ. 7: Στον Ουρανό και στη Γη).

Δεν είναι όμως μόνο οι δυο μάρτυρες που θα ταραχτούν. Αποσύροντας την προστασία Του στη διάρκεια των πληγών των σαλπίνγων, ο Θεός θα ταραξει τα θεμέλια της ανθρώπινης

³⁵ Ο Χριστός είπε στους μαθητές: “Το μεν ποτήρι μου θα πιείτε” (Ματθαίον 20:23). Λίγο πριν τη σταύρωση είπε: “Το ποτήρι που μου έδωσε ο Πατέρας, δεν θα το πιω;” (Ιωάννην 18:11). Η έννοια του ποτηριού δεν ήταν το σωματικό βασανιστήριο που θα υφίστατο, αλλά η αίσθηση αποχωρισμού από τον Πατέρα, που εκφράστηκε στην κραυγή Του: “Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί με εγκατέλειψες; (Ματθαίον 27:46).

κοινωνίας. Αυτό συμβολίζεται από τον μεγάλο σεισμό (**“κατά την ώρα εκείνη έγινε μεγάλος σεισμός, και το ένα δέκατο της πόλης έπεσε”**).³⁶ Οι δοκιμασίες αυτές θα σκληρύνουν τους πεισματικά αμετανόητους ανθρώπους, που συμβολίζονται από τα **“7.000 ονόματα ανθρώπων (που) θανατώθηκαν”**). Θα σφραγίσουν την καταδίκη τους (βλ. 15:5-8 *Το Κλείσιμο της Θύρας της Χάρης*) και θα επιτείνουν τις προσπάθειές τους για να καταστρέψουν το πιστό υπόλοιπο.

Αντιθέτως, **“οι υπόλοιποι”**, δηλαδή το μεγάλο πλήθος που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα να βγουν από τη Βαβυλώνα, θα διακατέχονται από δέος, καθώς θα βλέπουν τη λαμπρή δόξα των μεταμορφωμένων μαρτύρων. **“Οι υπόλοιποι έγιναν έντρομοι, και έδωσαν δόξα στον Θεό του ουρανού”**. Αυτή είναι μια άμεση ανταπόκριση στο τελευταίο κάλεσμα στην Αποκάλυψη 14, **“Φοβηθείτε τον Θεό, και δώστε δόξα σ’ αυτόν, επειδή ήρθε η ώρα της κρίσης του”** (εδ.7), επιβεβαιώνοντας και πάλι ότι αυτή η περικοπή αναφέρεται στις έσχατες ημέρες. Είναι σημαντικό ότι όσοι ανταποκρίνονται ονομάζονται **“οι υπόλοιποι”**. Αυτό τους ταυτίζει με **“τους υπόλοιπους από το σπέρμα της, που τηρούν τις εντολές του Θεού και έχουν τη μαρτυρία του Ιησού Χριστού”** (Αποκάλυψη 12:17). Είναι εκείνοι που σταθερά αρνούνται να υποκύψουν στο θηρίο. Ενώνονται με τους 144.000 **“μπροστά στον θρόνο και μπροστά στο Αρνίο... και τον λατρεύουν ημέρα και νύχτα μέσα στο ναό του”** (Αποκάλυψη 7:9,15).

11:14,15 ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

“Το δεύτερο Αλίμονο πέρασε· προσέξτε, το τρίτο Αλίμονο έρχεται γρήγορα. Και σάλπισε ο έβδομος άγγελος, και έγιναν δυνατές φωνές μέσα στον ουρανό, που έλεγαν: Οι βασιλείες του κόσμου έγιναν του Κυρίου μας, και του Χριστού του, και θα βασιλεύσει στους αιώνες των αιώνων” Αποκάλυψη 11:14,15.

Για να συνοψίσουμε όσα έχουμε πει μέχρι στιγμής, το **“Δεύτερο Αλίμονο”** είναι η έκτη σάλπιγγα, η πιο φρικτή καταστροφή που έχει πλήξει τον κόσμο μέχρι τότε, όπου γίνεται ένας πόλεμος με 200 εκατομμύρια στρατιώτες και το ένα τρίτο της ανθρωπότητας θανατώνεται.³⁷ Ο Σατανάς (ο άγγελος της αβύσσου) υποκινεί αυτή την καταστροφή με σκοπό να αφανίσει τους δυο μάρτυρες (οι 144.000), ώστε να καταπνίξει τη μαρτυρία τους προς το λαό του Θεού που βρίσκεται στη Βαβυλώνα. Οι δυο μάρτυρες μεταδίδουν το τελευταίο μήνυμα καλώντας τον κόσμο σε μετάνοια³⁸ και το μήνυμά τους θα είναι απόλυτα αποτελεσματικό - οι προσπάθειες του Σατανά να κρατήσει τη βασιλεία του σε αυτόν τον κόσμο αποτυγχάνουν παταγωδώς. Αυτό βλέπουμε στην αναγγελία: **“Οι βασιλείες του κόσμου έγιναν του Κυρίου μας και του Χριστού του”**. Χάρη στους πιστούς μάρτυρες, ο Χριστός έχει κερδίσει ένα **“μεγάλο πλήθος”** **“από κάθε έθνος και φυλές και λαούς και γλώσσες”**. Θα βασιλεύει επίσης και σε εκείνους που αρνήθηκαν να υποταχθούν, **“με σιδερένια ράβδο”**. Αυτό αναφέρεται στην καταστροφή που θα ζήσουν οι ασεβείς στη Δευτέρα Παρουσία (βλ. 12:4,5 *Το αρσενικό παιδί*).

Το τέλος του δεύτερου αλίμονο σημάνει την τελευταία ευκαιρία μετάνοιας, το **“κλείσιμο της θύρας της χάριτος”**.³⁹ Έχοντας υπόψη ότι **“ο μισθός της αμαρτίας είναι θάνατος”**, κάθε

³⁶ Τα κεφάλαια 10 και 11 είναι ιδιαίτερα συμβολικά. “Η μεγάλη πόλη” βασίζεται σε τρεις κυριολεκτικές πόλεις (εδ.8), επισημαίνοντας ότι συμβολίζει όλες τις πόλεις του κόσμου. Ένας κυριολεκτικός σεισμός που σκοτώνει 7.000 ανθρώπους δεν είναι μεγάλος, λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλοί μεγάλοι σεισμοί της ιστορίας θανάτωσαν εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους. Αυτό μας δείχνει ότι είναι ένας συμβολικός σεισμός με πνευματικά αποτελέσματα.

³⁷ Αποκάλυψη 9:15,16.

³⁸ Οι λεπτομέρειες του τελευταίου μηνύματος αναλύονται στην Αποκάλυψη 14:6-13 (το μήνυμα των τριών αγγέλων) και στην Αποκάλυψη 18:1-5 (το ισχυρό μήνυμα εξόδου από τη Βαβυλώνα).

³⁹ Το κεφάλαιο 11 ολοκληρώνεται με την αναγγελία του ανοίγματος του ναού. Τα κεφάλαια 12-14 επεξεργάζονται λεπτομερώς τα θέματα και τους εμπλεκόμενους στη μεγάλη διαμάχη και στο κεφάλαιο 15 η αφήγηση επιστρέφει στο

αμαρτωλός θα έπρεπε να θανατωθεί από την πρώτη στιγμή που παραβιάζει το νόμο του Θεού. Η περίοδος χάρης αναφέρεται στον χρόνο που οι αμαρτωλοί μπορούν να ζήσουν, με την ελπίδα ότι θα μετανοήσουν, θα συγχωρεθούν και θα λάβουν το δώρο της αιώνιας ζωής. Μέχρι και το δεύτερο αλίμονο, το τέλος της περιόδου χάρης είναι ο θάνατος του κάθε ατόμου, “Είναι αποφασισμένο στους ανθρώπους μια φορά να πεθάνουν, ύστερα δε από τούτο είναι κρίση” (Εβραίους 9:27). Ωστόσο, στο τέλος του κόσμου “το ευαγγέλιο της βασιλείας θα κηρυχθεί σε ολόκληρη την οικουμένη, για μαρτυρία σε όλα τα έθνη· και, τότε, θα έρθει το τέλος” (Ματθαίον 24:14). Το τελευταίο μήνυμα θα είναι τόσο ισχυρό και συγκλονιστικό, στο ευρύτερο πλαίσιο της μεγάλης θλίψης, ώστε κάθε άνθρωπος στον κόσμο θα λάβει μια συνειδητή απόφαση να δεχθεί ή να απορρίψει το κάλεσμα.

Όταν όλοι θα έχουν αποφασίσει, “θα εγερθεί ο Μιχαήλ” (Δανιήλ 12:1), που σημαίνει το τέλος της μεσιτείας του Χριστού υπέρ των αμαρτωλών, με την τρομερή δήλωση: “Όποιος αδικεί, ας αδικήσει ακόμα· και όποιος είναι μολυσμένος, ας μολυνθεί ακόμα· και ο δίκαιος ας γίνει ακόμα πιο δίκαιος, και ο άγιος ας γίνει ακόμα πιο άγιος” (Αποκάλυψη 22:11). Όσοι δέχτηκαν το μήνυμα του Ευαγγελίου θα σφραγιστούν για την αιώνια ζωή. Εκείνοι που αρνήθηκαν την πρόσκληση σωτηρίας θα αντιμετωπίσουν “κάποια φοβερή αναμονή κρίσης και έξαψη φωτιάς, η οποία πρόκειται να κατατρώει τους ενάντιους” (Εβραίους 10:27).

11:16-18 Η ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

“Και οι 24 πρεσβύτεροι, που κάθονται μπροστά στον Θεό επάνω στους θρόνους τους, έπεσαν με το πρόσωπό τους μπρούμυτα και προσκύνησαν τον Θεό, λέγοντας: Σε ευχαριστούμε, Κύριε Θεέ, Παντοκράτορα, ο Ων και ο Ην και ο Ερχόμενος· επειδή, πήρες τη μεγάλη σου δύναμη, και βασίλευσες· και τα έθνη οργίστηκαν, και ήρθε η οργή σου, και ο καιρός των νεκρών, για να κριθούν, και να δώσεις τον μισθό στους δούλους σου, τους προφήτες, και στους αγίους, και σ’ εκείνους που φοβούνται το όνομά σου, τους μικρούς και τους μεγάλους, και να φθείρεις αυτούς που φθείρουν τη γη” Αποκάλυψη 11:16-18.

Αυτή η περικοπή είναι καίρια για την κατανόηση του υπόλοιπου βιβλίου της Αποκάλυψης. Πρωτίστως, αναγγέλλει μια αλλαγή στο έργο του Θεού: **“Πήρες τη μεγάλη Σου δύναμη, και βασίλευσες”**. Ο Θεός ποτέ δεν υστερεί σε δύναμη, αυτό το εδάφιο ωστόσο δείχνει ότι μέχρι αυτό το σημείο ο Θεός δεν **“πήρε”** τη μεγάλη δύναμή Του, αλλά έχει αφήσει κάποιον άλλο να κυριαρχεί. Προφανώς αυτός ο **“άλλος”** είναι ο μεγάλος σφετεριστής, ο Σατανάς, που ο Χριστός αποκαλεί ο **“άρχοντας αυτού του κόσμου”**.⁴⁰ Στο βιβλίο του Ιώβ ο Σατανάς αξιώνει αυτή τη γη, επικαλούμενος τα σφάλματα και τις αμαρτίες του λαού του Θεού ως απόδειξη ότι έχει κάθε δικαίωμα να περιτρέχει στη γη της οποίας την κυριαρχία αφαίρεσε από τον Αδάμ: **“Καθώς διάβηκα ολόγυρα τη γη, και περπάτησα μέσα σ’ αυτή, νά! είμαι”** (Ιώβ 1:6-12, 2:1-6).⁴¹ Ο Θεός επέτρεψε στον Σατανά να κυριαρχήσει, όχι επειδή είχε αυτό το δικαίωμα, αλλά επειδή η ανθρωπότητα, επέλεξε ως αρχηγό της τον Σατανά.

Ο Θεός ανέκαθεν θεωρούσε ύψιστης σημασίας και τιμής την ελεύθερη βούληση των ανθρώπων, ακόμα και αν αυτό σημαίνει ότι πρέπει να βλέπει τα αγαπημένα Του παιδιά να υποφέρουν στα χέρια του αρχηγού που επέλεξαν. Η επιλογή όμως του μεγάλου πλήθους να εγκαταλείψει τη Βαβυλώνα θα ξεκαθαρίσει το θέμα και θα φέρει τη Μεγάλη Διαμάχη στο τέλος της. Ο Θεός δεν θα μείνει πλέον σιωπηλός - **“και ήρθε η οργή Σου”**. Θα δώσει ένα τέλος στην

θέμα του ανοίγματος του ναού και του κλεισίματος της θύρας της χάρης (βλ. 15:5-8 *Το κλείσιμο της θύρας της χάριτος*).

⁴⁰ Ιωάννην 12:31, 14:30, 16:11.

⁴¹ Ιώβ 1:6-12, 2:1-6. Βλ. Παράρτημα 8 σχετικά με τη μεγάλη διαμάχη στο βιβλίο του Ιώβ.

καταστροφή που εκτελούν ο Σατανάς και οι οπαδοί του (θα **“φθείρεις αυτούς που φθείρουν τη γη”**)⁴² και θα ανταμείψει εκείνους που με πίστη Τον περιμένουν.

Το θέμα της Μεγάλης Διαμάχης αναπτύσσεται στα επόμενα τρία κεφάλαια της Αποκάλυψης. Θα παρουσιαστούν **“τα έθνη”** που **“οργίστηκαν”**, **“εκείνοι που φοβούνται το όνομά Του”** και η σημασία της φράσης **“για να κριθούν”**. Όλα αυτά θα απαιτήσουν μια εκτεταμένη παράκαμψη από το χρονοδιάγραμμα της ιστορίας, πηγαίνοντας στην αρχή της Διαμάχης, όταν ο “μεγάλος κόκκινος δράκοντας... έσυρε το ένα τρίτο των αστεριών του ουρανού, και τα έριξε στη γη” (Αποκάλυψη 12:3,4).

11:19 Η ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

“Κι ανοίχθηκε ο ναός του Θεού μέσα στον ουρανό, και φάνηκε η κιβωτός της διαθήκης του μέσα στον ναό του· και έγιναν αστραπές και φωνές και βροντές και σεισμός και μεγάλο χαλάζι” Αποκάλυψη 11:19.

Ο Θεός είχε πει στον Μωυσή: “Και ας κάνουν σε μένα ένα αγιαστήριο, για να κατοικώ μεταξύ τους. Σύμφωνα με όλα όσα Εγώ σου δείχνω, σύμφωνα με το υπόδειγμα της σκηνής, και σύμφωνα με το υπόδειγμα όλων των σκευών της, έτσι θα κάνετε” (Εξοδος 25:8,9). Όταν ο Θεός είπε να το κάνει “σύμφωνα με το υπόδειγμα”, δεν έδωσε απλώς και μόνο ένα σχέδιο. Το υπόδειγμα του ναού και των αντικειμένων, συμπεριλαμβανομένης της Κιβωτού της Διαθήκης, ήταν μία ουράνια πραγματικότητα, την οποία είδε ο Ιωάννης, όταν **“ανοίχθηκε ο ναός του Θεού μέσα στον ουρανό”**. Παρόλο που η πλήρης πραγματικότητα **“της Κιβωτού της Διαθήκης”** και **“του ναού του Θεού”** στον ουρανό είναι ακατανόητη για την αμαρτωλή ανθρωπότητα, μπορούμε να κατανοήσουμε μέχρι έναν βαθμό, την επίγεια κιβωτό και τον επίγειο ναό.

Η Κιβωτός ήταν ένα κιβώτιο φτιαγμένο “από (ξύλο) σιτίιμ”, περίπου 130x60x60 εκατοστά και καλυμμένο εσωτερικά και εξωτερικά με χρυσό. Περιείχε δυο πέτρινες πλάκες με τις δέκα εντολές χαραγμένες επάνω τους – “η κιβωτός της διαθήκης, που από παντού, ήταν περικαλυμμένη με χρυσάφι, μέσα στην οποία ήταν... οι πλάκες της διαθήκης” (Εβραίους 9:4). Την ονόμαζαν Κιβωτό της Διαθήκης, επειδή οι δέκα εντολές ήταν ένα κεντρικό μέρος της διαθήκης του Θεού με τους ανθρώπους - “Και σας φανέρωσε τη διαθήκη Του, που σας πρόσταξε να εκτελείτε: τις δέκα εντολές· και τις έγραψε επάνω σε δύο πέτρινες πλάκες” (Δευτερονόμιο 4:13).

Κάποιοι μελετητές της Αγίας Γραφής έχουν συμπεράνει από αυτό και από άλλα εδάφια, ότι ο νόμος του Θεού ήταν η ‘παλαιά διαθήκη’, ένας τρόπος “σωτηρίας” που δόθηκε στον Ισραήλ, με τον οποίο μπορούσαν να σωθούν, τηρώντας τον πιστά. Είναι όμως προφανές ότι η τήρηση του νόμου δεν μπορεί να αποτελεί μέσο σωτηρίας, επειδή κανένας (εκτός από τον Χριστό) δεν τήρησε ποτέ τις εντολές Του (Ρωμαίους 3:23, Α’ Ιωάννου 3:4). Αν ίσχυε ο παραπάνω ισχυρισμός θα σήμαινε ότι ο Θεός είχε δώσει στους Ισραηλίτες ένα αναποτελεσματικό μέσο σωτηρίας. Επιπλέον, στην εποχή της ‘Νέας Διαθήκης’ και μέχρι το τέλος του κόσμου, όπως βλέπουμε σε αυτή την περικοπή της Αποκάλυψης, η κιβωτός στον ουρανό (που υποθετικά περιέχει το πρωτότυπο του νόμου του Θεού) ονομάζεται ακόμη και σήμερα **“η κιβωτός της διαθήκης”**.

Στην πραγματικότητα, οι εντολές του Θεού αποτελούν ένα μόνο από τα τέσσερα στοιχεία κάθε διαθήκης που έκανε ο Θεός με την ανθρωπότητα. Τα στοιχεία είναι τα εξής: 1) Η *υπόσχεση* του Θεού να ευλογήσει τον κόσμο μέσω του εκλεκτού λαού Του, 2) Οι *απαιτήσεις* (εντολές) του Θεού, 3) Η *πρόνοιά Του*, να σώσει τους ανθρώπους που είχαν παραβιάσει το νόμο Του (το σχέδιο σωτηρίας) 4) Το *σημείο* της διαθήκης. Αυτά τα στοιχεία είναι περισσότερο ξεκάθαρα στις διαθήκες που έκανε ο Θεός με τον Νώε μετά τον κατακλυσμό, με τον Αβραάμ, με τον Μωυσή και

⁴² Αυτό το εδάφιο δεν αναφέρεται σε μία οικολογική καταστροφή, αλλά ουσιαστικά στην ολοκληρωτική αλλοίωση της δημιουργίας του Θεού εξαιτίας της αμαρτίας. Η λέξη ‘διαφθείρω’ αναφέρεται για παράδειγμα στην Α’ Τιμόθεον 6:5 “ανθρώπων με διεφθαρμένον τον νου”.

τον Ισραήλ που έκανε ο Θεός στην “Παλαιά Διαθήκη” και με τη Χριστιανική Εκκλησία στη “Νέα Διαθήκη”. Όλες αυτές οι διαθήκες αποκαλούνται ‘η αιώνια διαθήκη’ φανερώνοντας ότι η ουσία των διαθηκών του Θεού δεν αλλάζει.

Αυτά τα στοιχεία αναλύονται στο Παράρτημα 9. Η παρουσία τους στη Νέα Διαθήκη είναι βασική για την κορύφωση της Μεγάλης Διαμάχης που παρουσιάζεται στα κεφάλαια 12-14. Η υπόσχεση της Νέας Διαθήκης είναι ότι η Εκκλησία θα αποκαλύψει τον Θεό στον κόσμο - “Εσείς, όμως, είστε γένος εκλεκτό, βασιλείο ιεράτευμα, έθνος άγιο, λαός, τον οποίο ο Θεός απέκτησε, για να εξαγγείλετε τις αρετές εκείνου, ο οποίος σας κάλεσε από το σκοτάδι στο θαυμαστό του φως” (Α΄ Πέτρου 2:9,10). Η *απαίτηση* της Νέας Διαθήκης, είναι ο νόμος του Θεού να γραφτεί στην καρδιά από το Πνεύμα - “Αυτή είναι η διαθήκη που θα κάνω προς τον οίκο του Ισραήλ ύστερα από τις ημέρες εκείνες, λέει ο Κύριος: Θα δώσω τους νόμους μου στη διάνοιά τους, και θα τους γράψω επάνω στην καρδιά τους” (Εβραίους 8:10). Η *πρόνοια* της Νέας Διαθήκης, είναι η θυσία του Χριστού, που λαμβάνει ο αμαρτωλός μέσω της πίστης - “Είναι μεσίτης (ο Χριστός) καινούργιας διαθήκης,... διαμέσου του θανάτου, που έγινε για απολύτρωση των παραβάσεων” (Εβραίους 9:15). Το *σημείο* της Νέας Διαθήκης είναι το Σάββατο, το σύμβολο της δημιουργίας και της σωτηρίας (βλ. Παράρτημα 9).

Η Νέα Διαθήκη έρχεται στο προσκήνιο όταν **“ανοίχθηκε ο ναός του Θεού μέσα στον ουρανό, και φάνηκε η κιβωτός της διαθήκης Του μέσα στον Ναό Του”**. Στο βιβλίο του Δανιήλ η έχθρα του Σατανά εναντίον της διαθήκης αποκαλύπτεται από τις δραστηριότητες του “βασιλιά του βορρά”, ο οποίος “θα ενεργήσει... και θα θυμώσει ενάντια στην άγια διαθήκη... και θα συνεννοηθεί μαζί μ’ εκείνους που εγκαταλείπουν την άγια διαθήκη... και εκείνους που ανομούν στη διαθήκη, θα τους διαφθείρει με κολακείες” (Δανιήλ 11:28,30,32). Ο βασιλιάς του Βορρά, που πολεμά εναντίον της Διαθήκης, ταυτίζεται με “το θηρίο από τη θάλασσα” του οποίου η καταστρεπτική δραστηριότητα περιγράφεται στο κεφάλαιο 13.

Στα επόμενα τρία κεφάλαια, που αποτελούν την αποκορύφωση της Μεγάλης Διαμάχης στην Αποκάλυψη, θα δούμε ότι τα τέσσερα στοιχεία αυτής της διαθήκης είναι τα βασικά θέματα της τελευταίας μάχης, με κάθε στοιχείο να δέχεται άγρια επίθεση από τον δράκοντα, “το αρχαίο φίδι”. Ο Σατανάς μισεί το λαό του Θεού και το μήνυμα που διακηρύσσει στον κόσμο και επίσης απεχθάνεται το νόμο του Θεού, τη θυσία Του και το σημείο της Διαθήκης.